Ազգ
Azg
12 ՅՈՒՆԻՍ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 111 (4005)

ԱՄՆ Սենատի հանձնաժողովը կքննի Մ. Յովանովիչի թեկնածությունը

ԱՄՆ Սենատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովը հունիսի 19-ին լսումներ կանցկացնի Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանի պաշտոնում առաջադրված Մարի Յովանովիչի թեկնածության վերաբերյալ: ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը մարտի 28-ին պաշտոնապես առաջադրել է Մ. Յովանովիչի թեկնածությունը ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանի պաշտոնում: ՀՅԴ Հայ դատի գրասենյակից հաղորդում են, որ աշխատանքներ են տարվել Սենատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի անդամների հետ՝ ընդգծելով Մ. Յովանովիչին որպես Երեւանում ԱՄՆ դիրքորոշումները ներկայացնող պաշտոնյայի, ուղղվելիք այնպիսի հարցերի կարեւորությունն ու արժեքը, ինչպիսիք են Հայոց ցեղասպանության, Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից Հայաստանին շարունակաբար շրջափակման մեջ պահելու, ԼՂ հարցում ժողովրդավարական եւ խաղաղ լուծման հասնելու ԱՄՆ ջանքերը: Նախկինում առաջադրված Ռիչարդ Հոգլանդի թեկնածությունը երկու անգամ սառեցվեց սենատոր Բոբ Մենենդեսի կողմից, Հայոց ցեղասպանության նկատմամբ նրա մերժողական վերաբերմունքի պատճառով, եւ ի վերջո հետ կանչվեց:

Ղարաբաղյան հարցի անհեռանկար հեռանկարը, ԼՂՀ անայլընտրանքային մասնակցությունը բանակցություններին ու անհավանական պատերազմը

Երեւան-Բաքու-Մոսկվա հեռուստակամուրջ

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորումը մոտ ապագայում հնարավոր չէ, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների սանկտպետերբուրգյան վերջին հանդիպումն էլ առաջընթացի ոչ մի ակնկալիք չի բերել, իսկ բանակցային գործընթացի հիմնական երկու բաղկացուցիչներից առաջինը՝ խաղաղության պահպանումը մնում է հիմնական կողը ինչպես բանակցային գործընթացի բովանդակության, այնպես էլ գործնականում դրա նշանակության:

Թերեւս այս էր այն ընդհանրականը, որ կարելի էր դուրս բերել «Նովոստի» միջազգային մամուլի կենտրոնում երեկ տեղի ունեցած Երեւան-Բաքու-Մոսկվա հեռուստակամրջից, որի քննարկման թեման հունիսի 6-ին Պետերբուրգում տեղի ունեցած Սերժ Սարգսյան-Իլհամ Ալիեւ հանդիպման արդյունքներն էին, նաեւ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ներկայիս փուլն ու հեռանկարները, կողմերի դիրքորոշումները մոտեցնելու անհրաժեշտ քայլերն ու Ռուսաստանի դերը տարածաշրջանում խաղաղության հաստատման հարցում:

Մոսկվան ներկայացնում էին քաղաքագետներ Սերգեյ Մարկեդոնովը եւ Ալեքսանդր Սկակովը: Երեւանից քննարկմանը մասնակցում էին քաղաքագետ Ալեքսանդր Իսկանդարյանը եւ Ազգային դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Շավարշ Քոչարյանը: Բաքվից հեռուստակամրջի աշխատանքներին մասնակցում էին պատգամավոր Ասիմ Մոլլազադեն, քաղաքագետներ Էլդար Իսմայիլովը եւ Ֆիկրետ Սադիխովը:

Սկզբնապես, Մարկեդոնովի ներկայացմամբ, Սերժ Սարգսյանը նոր մարդ չէ ղարաբաղյան հակամարտությունը ճանաչելու առումով, ու չնայած դրան, վերջին մի երկու տարվա ընթացքում հետընթաց է արձանագրվում սահմանին ավելի հաճախակի հնչող կրակոցների, նաեւ այս տարվա մարտին ադրբեջանական կողմի հարձակման կտրվածքով: Հետաքրքրական է, որ Սերժ Սարգսյանի ղարաբաղցի լինելու հոլովույթում Բաքվից նախ նրան որակեցին որպես ադրբեջանական կոմունիստական գործչի, ինչին Երեւանից արձագանքեցին Հեյդար Ալիեւին սովետական գործիչ որակելով:

Տես էջ 3

ԴԱՏԱԿԱՆ

Դատարաններում է գտնվում 43 քրեական գործ մարտի 1-ի դեպքերի առիթով

Վճռաբեկ դատարանի մամուլի ծառայությունից հաղորդում են, որ մարտի 1-2-ին տեղի ունեցած զանգվածային անկարգությունների կապակցությամբ հունիսի 11-ի դրությամբ Հայաստանի դատարանների վարույթում են գտնվում հետեւյալ քանակի քրեական գործեր. Երեւանի քրեական դատարանի վարույթում՝ 17 քրեական գործ, Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանի վարույթում՝ 17 գործ, Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանի վարույթում՝ 1, Շենգավիթ համայնքի ընդհանուր իրավասության դատարանի վարույթում՝ 1, Լոռու մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանի վարույթում՝ 2 գործ, Զինվորական քրեական դատարանի վարույթում՝ 1, վերաքննիչ քրեական դատարանի վարույթում՝ 4 քրեական գործ:

Կենտրոնական բանկը՝ նոր նախագահով

Ազգային ժողովը երեկ ԿԲ նախագահ ընտրեց Արթուր Ջավադյանին, որի թեկնածությունն առաջադրել էր Հայաստանի նախագահը՝ Տիգրան Սարգսյանի վարչապետ դառնալով թափուր մնացած այդ պաշտոնում: Ջավադյանի օգտին քվեարկեց 92 պատգամավոր, դեմ՝ 3-ը: Հիշեցնենք, որ Կենտրոնական բանկի նախագահն ընտրվում է 6 տարով: 2003 թվականից Ջավադյանը եղել է Կենտրոնական բանկի նախագահի տեղակալը: Արթուր Ջավադյանը հայտարարել է, որ Կենտրոնական բանկը շարունակելու է ազատ լողացող փոխարժեքի եւ ֆինանսական կայունության քաղաքականությունը:

Գլխավոր դատախազն այցելել է կալանավորված 3 պատգամավորներին, նաեւ՝ Զուրաբյանին եւ Ջհանգիրյանին

Գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանը երեկ այցելել է «Երեւան-Կենտրոն» քրեակատարողական հիմնարկում գտնվող կալանավորվածներ, Ազգային ժողովի պատգամավորներ Մյասնիկ Մալխասյանին, Սասուն Միքայելյանին, Հակոբ Հակոբյանին, ինչպես նաեւ Նախկին զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանին եւ ՀՀՇ վարչության ղեկավար Ալեքսան Զուրաբյանին: Այս մասին տեղեկացնում է գլխավոր դատախազության մամուլի ծառայությունը:

Ընդունելության ընթացքում կալանավորներն ասել են, թե որեւէ բողոք չունեն քրեակատարողական հիմնարկի պայմանների, վարչակազմի վերաբերմունքի, նախաքննություն իրականացնող մարմնի վերաբերյալ, չեն դժգոհել նաեւ իրենց առողջական վիճակից: Կալանավորվածներին ավելի շատ հետաքրքրել են իրենց առաջադրված մեղադրանքների վերաբերյալ որոշ հարցեր: Հիշեցնենք, որ նրանք կալանավորվել են Երեւանում «սահմանադրական կարգի խախտմամբ պետական իշխանությունը յուրացնելու նպատակով Երեւանում սպանություններով, հրկիզումներով, բռնությամբ, զարդերով զուգորդված զանգվածային անկարգություններ հրահրելու եւ կազմակերպելու, իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելու դեպքի առիթով» հարուցված քրեական գործի շրջանակներում:

Ավելի վաղ Լ. Տեր-Պետրոսյանի թիմի ներկայացուցիչները հայտարարել էին, թե իրենց կալանավորված ընկերների նկատմամբ որեւէ քննչական գործողություն չի իրականացվում:

Գ. Գ.

«Ազգի» վաղվա համարում լույս կտեսնի «Հետքի» հերթական համարը

«Թափանցիկ տեղական ինքնակառավարում» խորագրի ներքո ընթերցողներին կներկայացվի Տավուշի մարզի Թեղուտ գյուղում հողի ձեւական անօրինական վաճառքը:

Լոռու մարզի Քարինջի գյուղում ավագանի-համայնքապետ փոխհարաբերությունների հետեւանքով գյուղի բյուջեն արդեն երկու տարի չհաստատելու պատմությունը:

Գավառի մարզից ներկայացվող երկու թղթակցություններից առաջինը ներկայացնում է Նորատուս գյուղի համայնքային կառավարման քաղաքակիրթ տարբերակը: Ի հակադրություն վերջինիս՝ ներկայացվում է մարզի «Զարգացման ծրագրի» գրասենյակի փակ գործունեությունը:

Համարի վերլուծական հոդվածը վերաբերում է Հայաստանը հացահատիկի ինքնաբավ երկիր դարձնելու չորրորդ ծրագրին:

«Դինքի դեմ ծրագրված մահափորձի մասին նախապես գիտեի»

Դատարանում խոստովանել է Տրապիզոնի ժանդարմերիայի հետախուզության բաժնի նախկին պետը

Երբ Հրանտ Դինքն սպանվեց, Մեթին Յըլըզը Տրապիզոնում ժանդարմերիայի կայազորի հետախուզության բաժնի պետն էր: Նա սպանության գործով դատարանում ցուցմունք է տվել եւ ստացած տեղեկությունների համաձայն, դատական նիստում ասել է. «Ես հետախուզության բաժնի նիստում կայազորի հրամանատար Ալի Օզին պատմել էի, որ Յասին Հայալը ծրագրել է սպանել Հրանտ Դինքին: Օզն ինձ պատասխանել էր. «Այդ հարցը հետո կքննարկենք»: Նիստից հետո ավագ սերժանտ Օքան Շիմշեքին կանչել էին գրասենյակ եւ մանրամասն քննարկել մահափորձի հանգամանքները: Երկու օր հետո վերստին դիմեցի գնդապետ Ալի Օզին, որ ավագ սերժանտ Շիմշեքին կարգադրել եմ առաջիկա նիստում օրակարգ մտցնել մահափորձի հարցը: Այնուհետեւ, սակայն, այդ հարցով ինձ չեն հրավիրել»:

Տեղեկացնելով այս ամենի մասին, CNN-Turk-ը նշում է, որ Դինքի ընտանիքի դատապաշտպանները «պատասխանատուներին թաքցնելու եւ մահվան պատճառ դառնալու» մեղադրանքով դատական հայց են ներկայացրել Յըլըզի դեմ: Ի դեպ, սերժանտներ Շիմշեքն ու Վեյսել Շահինը ցուցմունքներում նույնպես ասել էին, որ Դինքի դեմ պատրաստվող մահափորձի մասին նախապես զգուշացրել էին իրենց հրամանատարներին:

Հ. Չ.

Հայաստանի շուկան ինչո՞ւ չի արձագանքում գների նվազմանը

Ինչու չի արձագանքում Հայաստանի շուկան համաշխարհային գների որեւէ նվազմանը: ԱԺ-կառավարություն հարցուպատասխանի ժամանակ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը պատասխանեց պատգամավորի այս հարցին: Նա նկատեց, որ գնաճի խնդիրը մեր քաղաքացիներին մտահոգում է, քանի որ սպառողական ապրանքների գների աճը լուրջ վտանգի տակ է դնում սոցիալական խնդիրները լուծելու կառավարության ծրագիրը: Խնդիրը կառավարության ուշադրության կենտրոնում է, համապատասխան հանձնարարական է տրված նախարարներին առաջարկներ պատրաստելու, թե ինչպես դիմակայել այս մարտահրավերներին:

Կտրուկ տատանումներ համաշխարհային շուկաներում կան, գնային ճնշումներն էլ այնտեղից չեն նվազել եւ պահպանվում են. մասնավորապես վերջին 4 տարվա ընթացքում վառելիքի գները 4 անգամ ավելացել են: Մինչդեռ ներմուծումը միայն կտրուկ տատանումներով (նաեւ կտրուկ նվազման) չի եղել, մասնավորապես նաեւ հացահատիկի եւ բրնձի գների նվազում է եղել վերջին 1 ամսում, ինչն էլի մեր շուկայում չի արտացոլվել. «Բնականաբար ընդհանրապես գնային տատանումները պետք է նայենք ամբողջության մեջ, եւ դրանք ուղղակիորեն չեն արտահայտվում մեր շուկայական գների վրա», խոստովանեց վարչապետը:

Կառավարությունը 4 ուղղությամբ է աշխատանք տանելու. ա) գնաճը զսպելու համար շատ կարեւոր է հավաքվեն եւ ինչ ծախսեր կատարվեն, որոնցից բյուջեի ազդեցությունը ընդլայնողական չլինի գների վրա. բ) ԿԲ դրամավարկային քաղաքականությունը, որը գնաճի նպատակադրման ռազմավարության ներքո է, նշանակում է, որ ԿԲ-ն պետք է բարձրացնի տոկոսադրույքները, որոնցից զսպի գնաճը. գ) մրցակցային դաշտի ստեղծում, որին էապես օժանդակում է տնտեսական մրցակցության հանձնաժողովը, համահեր ստուգումներ է անցկացնելու բարձրացող գներով շուկաներում, բացահայտումների մասին տեղյակ է պահում հարկային մարմիններին, վերջիններս հնարավորություն ունեն ստուգումներ անելու եւ բացահայտելու գերշահույթների դեպքերը. դ) գյուղատնտեսական արտադրանքի աճ, որը զսպող ազդեցություն է թողնում գների մակարդակի վրա: Այս 4 ուղղությամբ աշխատանք է տարվում:

Պատգամավորը հարցրեց շուկայի մենաշնորհային բնույթի՝ անհատների ցանկությամբ գների ձեւավորման փաստի մասին. «Սուբյեկտիվ գործոնների խնդիրը դառնում է ամենօրյա քննարկումների առարկա», վստահեցրեց վարչապետը: Այն փոփոխությունները, որ կատարվում են հարկային եւ մաքսային ոլորտում, ուղղակիորեն կբարելավեն իրավիճակը, որ ապագայում բացառենք սուբյեկտիվ գործոնի դերը, իսկ վարչարարության բարձրացման հիմքում հրապարակային մեխանիզմ է դրվելու:

Մ. Խ.

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Մարտի 1-ի իրադարձությունները քննող հանձնաժողովի վերաբերյալ մոտեցումները տարբեր են

«Լավ չես աշխատում, Ստեփան ջան», ասել էր նախորդ օրը Վիկտոր Դալլաքյանը «Ժառանգություն» խմբակցության քարտուղար Ս. Սաֆարյանին մարտի 1-ի իրադարձությունները քննող ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու վերաբերյալ ԱԺ որոշման նախագիծը ներկայացնելիս, քանի որ, նրա կարծիքով, այդպիսի հանձնաժողով ստեղծելու առաջարկը հենց «Ժառանգությունը» պետք է աներ: Այս դիտարկմանը երեկ միանգամից «Ժառանգության» մի քանի պատգամավորներ պատասխանեցին: **Արմեն Մարտիրոսյանը** նկատեց, թե վազքի մրցում չէ՝ ով առաջինը ներկայացնի, նա էլ հաղթող է, «Դուք էլ հանկարծ շատ չաշխատեք», զգուշացրեց **Անահիտ Բախշյանը**, իսկ **Վարդան Խաչատրյանը** հիշեց Հենրի Ֆորդին, ով առաջին ավտոմեքենան ստեղծելիս ազատեց շատ աշխատողների՝ աշխատանքներից, քանի որ վերջիններս կոտրում էին միջին աշխատողների թափը:

Երեկ «2008 թ. մարտի 1-2-ին Երեւանում տեղի ունեցած եւ դրանց պատճառների ուսումնասիրության ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու մասին» ԱԺ որոշման նախագծի քննարկումը համարյա ավարտվեց, մնացին եզրափակիչ ելույթները եւ քվեարկությունը:

Պետաիրավական հանձնաժողովի նախագահ **Դավիթ Հարությունյանը** մարտի 1-ի իրադարձությունները դասեց այնպիսիների թվում, որոնք կասեցնում են երկրի զարգացումը: Ասաց, որ առաջին հերթին իշխանությանն է ձեռնտու անպատասխան մնացած հարցերին պատասխաններ ունենալը, քանի որ պատասխանները կկանխեն հետագա նման զարգացումները, անպատասխան հարցերը տանում են իրավիճակի սրման: Ըստ նրա՝ ապագա հանձնաժողովի վստահության երաշխիքի մեխանիզմները նրա կազմավորման ձեւի մեջ են հենց դրված: Պատասխանելով **Զառուհի Փոստանջյանի** հարցին՝ Դ. Հարությունյանը կողմ չէր, ասենք, հանձնաժողովի երկու անդամի կողմից որեւէ [illegible] փորձաքննության նշանակմանը, քանի որ դա վստահությունը կխախտի, ինչը հնարավոր է միայն միասնական աշխատանքի դեպքում: Ա. Բախշյանի դիտարկմանը պատասխանելով՝ համաձայն եղավ, որ ՄԻՊ արտահերթ զեկույցի հարցերի պատասխանն, այո, այս հանձնաժողովը պետք է գտնի: Խորհրդարանական ընդդիմությունն իր հարցերով անընդհատ բարձրացնում էր հանձնաժողովը 50-50 կամ ընդդիմություն-կոալիցիա պարիտետային սկզբունքով կազմավորելու խնդիրը՝ որպես վստահության երաշխիք առ հանձնաժողովի գործունեությունը: Դ. Հարությունյանը դեմ էր այս սկզբունքին (առաջարկն է՝ յուրաքանչյուր խմբակցությունից 2 պատգամավոր), քանի որ յուրաքանչյուր ընդդիմություն քաղաքական նպատակահարմարությանն է ծառայեցնելու հարցը, ինչը բնական է, բայց այս դեպքում՝ ոչ արդյունավետ:

Խմբակցությունների տեսակետներից հասկանալի ընդդիմության տեսակետը պարզելը կարեւոր է: «Ժառանգության» դիրքորոշումը Վ. Խաչատրյանը ներկայացրեց: Նա մարտի 1-ը ջրբաժան անվանեց՝ մինչեւ մարտի 1-ի եւ հետոյի, ապա եւ համաձայնություն տալով հանձնաժողովի ստեղծման գաղափարին, նկատեց, որ նրա աշխատանքը հիմքեր պետք է ստեղծի վերականգնելու օր օրի ատելությամբ լցվող, ճեղքված հասարակության վստահությունը: Նա կրկին խոսեց մինչ այդ իր գործընկերների կողմից առաջարկվող հանձնաժողովի կազմավորման պարիտետային սկզբունքի անհրաժեշտության, վերջինիս աշխատանքի հրապարակայնության մասին. «Ինձ համար ցանկալի չէ, որ հաջորդ ընտրությունները մարտի 1-ի դրոշի ներքո անցնեն», ասաց նա, նկատելով, որ հարցը մեծամասնություն-փոքրամասնության խնդիրը չէ, մեծամասնության պահանջով չխաչվե՞ց Հիսուս Նազովրեցին:

ՀՅԴ տեսակետը ներկայացնող **Արտաշես Շահբազյանը** չբացառեց, որ նոր ձեւավորվող հանձնաժողովի հետ կապված շահարկումներ լինելու են, քանի որ կան անձինք, ովքեր [illegible] են լինում հասարակության մեջ եղած լարումը հանելու մեջից, բայց երբ լավ գործ ես անում, չպիտի տրվել շանտաժի եւ պոպուլիզմի մթնոլորտին:

ՀՀԿ տեսակետը կարելի էր տեսնել խմբակցության քարտուղար **Սամվել Նիկոյանի** եւ ԱԺ նախագահի արտահերթ ելույթներում: Առաջինը հանձնաժողովի անդամի պահվածքի վերաբերյալ իր անհատական ընկալումն այսպես ներկայացրեց. ազնվությամբ արվող, միակ անժխտելի ճշմարտություն աստղի էլեմենտը չներառող, քաղաքական շոուի չվերածող աշխատանք: Մեծամասնությունը չպետք է ճնշի փոքրամասնությանը, իսկ վերջինս էլ իրեն չդնի մարգինալ վիճակներում. «Սա միայն պառլամենտի խնդիրը չէ, պետության, ազգի խնդիրն է»: Նրան դուր չէր եկել Վ. Դալլաքյանի «1+111» ֆորմատ բնորոշումը նախագծին, քանի որ բոլոր ուժերն էլ նախագծի ունեին եւ միայն նպատակահարմարության պատճառով են միացել Վ. Դալլաքյանի նախագծին: **Տիգրան Թորոսյանը** բարդ ու պատասխանատու աշխատանքից պատվով դուրս գալու հրամայականի մասին էր խոսում:

ԲՀԿ-ից **Նաիրա Զոհրաբյանը** որոշ իմաստով համաձայն էր հնչած առաջարկներին, թե պետք է հանձնաժողովի գործունեության այնպիսի մեխանիզմներ մտածել, որ ավելի լայն սպեկտրով մասնակցություն ապահովվի հանձնաժողովի գործունեության ընթացքում, ասենք նախկին ոստիկանապետին եւ այլ պաշտոնյաների հարցնելու շատ բան կա. «Հանձնաժողովը դեռ չի աշխատել, մինչ եւ կոռեկտ չեմ համարում դնել նրա վստահության հարցը», ասաց: ՕԵԿ-ից **Հովհաննես Մարգարյանի** կարծիքով՝ հակասությունների լուծման միակ ճանապարհը երկխոսությունն է, որի հնարավորությունը նաեւ հանձնաժողովի աշխատանքում է ընձեռվելու:

Անկախ, թափանցիկ եւ վստահելի. ապագա հանձնաժողովին ներկայացվող պահանջների իրագործման մեխանիզմներ, արդեն իսկ տեսանելի է, որ ընդդիմությունն ու կոալիցիան տարբեր կերպ են պատկերացնում, մնում է, որ այդ տարաձայնությունները հենց հանձնաժողովի աշխատանքի սկզբում չխանգարեն գաղափարի իրագործմանը: Ասենք, որ ոչ պաշտոնական տեղեկություններով՝ հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվելու են Սամվել Նիկոյանն ու Հերմինե Նաղդալյանը (ՀՀԿ), Արտաշես Շահբազյանն ու Լիլիթ Գալստյանը (ՀՅԴ), Նաիրա Զոհրաբյանն ու Արամ Սաֆարյանը (ԲՀԿ), Արտաշես Ավոյանն ու Հովհաննես Մարգարյանը (ՕԵԿ), եւ եթե չհրաժարվեն՝ Զառուհի Փոստանջյանն ու Արմեն Մարտիրոսյանը «Ժառանգությունից»: 1 անկախ պատգամավորը, որ նախատեսված է հանձնաժողովում, կարող է եւ Վիկտոր Դալլաքյանը լինել, թեեւ վերջինս հրապարակավ հայտնեց, որ չի պատրաստվում ընդգրկվել հանձնաժողովում, նաեւ՝ մինչեւ 2012 թիվը որեւէ ղեկավար պաշտոն չի զբաղեցնելու, այլ լինելու է շարքային պատգամավոր:

Վերջինս, ի դեպ, քաղաքական ռեզոն էր տեսել Զ. Փոստանջյանի այն առաջարկում, թե ձերբակալված պատգամավորների համար հանձնաժողովում ընդգրկվելու հնարավորություն պետք է ստեղծել, սակայն այդպիսի հնարավորություն հազիվ թե ՀՀԿ-ն ընձեռի ՀՀԿ-ական Մյասնիկ Մալխասյանին, Հակոբ Հակոբյանին, մանավանդ որ դա տեխնիկապես հնարավոր չէ, խափանման միջոցն այդպիսի դեպքում հազիվ թե փոխվի:

ՄԱՐԻԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Սանձարձակ վարորդներն իսկական փորձանք են

Մեզ մոտ խնդիրներ կան, որոնք հավերժական են թվում, քանի որ դրանց լուծումը տարիների ընթացքում ոչ միայն չի երեւում, այլեւ հետզհետե ավելի անտանելի դրսեւորումներ է ստանում: Երեւի հազար անգամ տարբեր առիթներով գրել ենք հղփացած, սափրագլուխ, գերհարուստ կամ նման որակի մարդկանց կամ նրանց վարորդների սանձարձակությունների մասին, որոնք թքած ունեն մեքենա վարելու տարրական կանոնների վրա, հետեւաբար նաեւ մարդկանց կյանքի վրա: Քանի դեպքերի ենք անդրադարձել, երբ ինչ-որ շքեղ մեքենայի վարորդ վրաերթի է ենթարկել մարդկանց, հետո էլ թողել փողոցում ու լկտիաբար հեռացել: Այնքան են այս օրինակները շատացել, որ երեւի կարելի կլիներ հարմարվել դրանց, եթե խոսքը մարդկային կյանքին չվերաբերեր:

Հենց երեկ նման մեկի պատճառով մահից մի կերպ խուսափեցինք ես եւ կոլեգաս: Ժամը 12.30-12.45-ի սահմաններում Վարդան Մամիկոնյանի արձանի հարեւանությամբ գտնվող նեղ փողոցն էինք անցնում, երբ նոր կառուցված գետնանցումային փողոցից մեր դիմացով անցնող մեքենան հանկարծ որոշեց շրջվել հենց փողոցի մեջտեղից ու հազիվ կարողացավ կիպ կանգնել ոտքերիս առաջ: Ու դա հանգիստ նույն արագությամբ մեքենան շարունակեց իր ճանապարհը: Մեքենայի վրա, ինչպես նկատեց կոլեգաս, երեւի հանրապետություն նոր մտած մեքենայի համարներ էին՝ ՍՍՍ 792: Այն, որ մենք քիչ մնաց մահանայինք, եւ փողոցի մարդիկ էլ ցավակցական հայացքներով մեզ էին նայում, ոչ մի կերպ չվրդովեցրեց մեքենայի վարորդին, որն էլ նույն արագությամբ սլացավ առաջ: Ճանապարհային ոստիկանությանը որեւէ բան ասելն ավելորդ է, որովհետեւ վաղուց արդեն համոզվել ենք, որ «հզորների» հետ մեր ոստիկանությունը չի կարող կամ չի ուզում պայքարել, բայց գուցե կարգային նոր նշանակումներ անող նախագահ Սերժ Սարգսյանը հատուկ հանձնարարական տա ճանապարհային ոստիկանությանը վերջապես արդյունավետ պայքարելու այս իրողությունների դեմ:

Որ հետիոտն անցորդներս էլ շատ դեպքերում խախտում ենք ճանապարհատրանսպորտային կանոնները, դա էլ ճշմարտություն է, սակայն սա դեռ չի նշանակում, որ ամեն մի մեքենայի վարորդ կարող է չհետեւել մեքենա վարելու կանոններին:

Գ. Գ.

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

«Սփյուռքահայությունը վերադառնում է Երեւան»

Գրում է թուրքական կենտրոնական թերթերից «Հյուրիեթը»

Գրելով այդ մասին հունիսի 10-ի համարում, «Հյուրիեթը» հաճելի անակնկալ է մատուցել, որովհետեւ հայկական որոշ շրջանակներ, Հայաստանում թե սփյուռքում, մեր հանրապետությունը դատարկված տեսնելու, գոնե դատարկման պատրանք ստեղծելու ցանկասիրությամբ արտագաղթի ուռճացված թվեր էին հրապարակում եւ մտացածին այդ թվերի վրա հենվելով, ի լուր աշխարհի բացականչում էին, թե Հայաստանում բնակչության թիվը կրճատվել է մինչեւ 1,5 միլիոնի:

Այս բացականչություններին հաճախակի արձագանքում էր ինչպես հայաստանյան եւ սփյուռքահայ, այնպես էլ օտարերկրյա մամուլը: Արձագանքողների թվում էին նաեւ թուրքական թերթերը, որոնց մեջ բավականին ազդեցիկ դիրք ունի բացի Թուրքիայից նաեւ ԱՄՆ-ում եւ Եվրոպայում հրատարակվող «Հյուրիեթը»: Թերեւս դրանով էր հաճելի այս թերթի հրապարակումը, չնայած տեղեկությունների վիճարկելիությանը:

Ահա թե ինչ է գրել «Հյուրիեթը». «Վերջին չորս տարիներին Հայաստան վերադարձող հայերի թիվն անցել է 33 հազարի սահմանագիծը: Հայերն այլեւս ոչ միայն արտերկրից հայրենիք գումար են ուղարկում, այլեւ վերադառնալով ներդրում են կատարում այնտեղ եւ նպաստում նոր աշխատատեղերի բացմանը:

Պարզվել է, որ արտերկրում բնակվող հայերն սկսել են Հայաստան վերադառնալ եւ վերադարձողների թիվն անընդհատ աճում է: 1991-ին տնտեսական ճգնաժամի եւ Ադրբեջանի հետ բռնկված պատերազմի պատճառով արտագաղթողների թվի աննախադեպ աճը փաստորեն, հայ գործիչների արտահայտությամբ, ներկայումս հակադարձ ընթացք է ստացել, ինչը մեծ գոհունակություն է առաջացնում:

Այս երեւույթը պայմանավորված է երկրում տնտեսական պայմանների բարելավմամբ եւ հատկապես ժամանակակից մայրաքաղաքի այն տեսքով, որն ստացել է Երեւանը: Հայաստանի արտգործնախարարության նախկին աշխատակիցն ասաց, որ շատերը հետ են վերադառնում, վերադարձողների ճնշող մեծամասնությունը Ռուսաստանում բնակվողներն են, այլեւ հազվադեպ ենք հանդիպում երկիրը լքողներին:

Տիկնոջ եւ երկու զավակների հետ Սիրիայից Հայաստան ներգաղթած Գեւորգ Սարինյանը նշեց հետեւյալը. «Մայր հայրենիքն է մեզ կանչել: Հայրենիքում ապրելը բոլորովին այլ զգացում է: Երջանիկ ենք, որ տարիներ շարունակ Սիրիայում բնակվելուց հետո վերադարձել ենք մեր երկիր»:

Ներկայումս Հայաստանից դուրս արտերկրում բնակվում է 5,7 միլիոն հայ, 2 միլիոնը Ռուսաստանի հայերն են: 1,4 միլիոն հայ բնակվում է ԱՄՆ-ում, 460 հազար՝ Վրաստանում, 450 հազար՝ Ֆրանսիայում: Իսկ Հայաստանի բնակչությունը 3,2 միլիոն է:

Ի դեպ, չնայած այս ամենին, վերջին տարիներին աննախադեպ աճել է տնտեսական դժվարությունների եւ գործազրկության պատճառով Թուրքիա ժամանող հայերի թիվը: Ենթադրվում է, որ Թուրքիայում ապօրինի աշխատող հայերի թիվը հասել է 60 հազարի»:

Հ. Չ.

Ռաքել Գաբրիելյանը՝ գործերի կառավարիչ

Մասաչուսեթսի կառավարիչ Դեւալ Պատրիկը մայիսի 21-ին հայտարարել է, որ «Մոտոր վեհիքլզ» տրանսպորտային ընկերության գործերի կառավարիչ է նշանակում հայազգի Ռաքել (Ռեյչլ) Գաբրիելյանին, որը մինչ այդ 13 տարի շարունակ աշխատում էր կառավարության օրենսդիր մարմնում:

«Ռեյչլն օժտված է արտակարգ ունակություններով եւ, վստահ ենք, հասարակությանն օգնելու նրա պատրաստակամության զգացումը նոր լիցք է հաղորդելու այդ պաշտոնին», նշել է Պատրիկն այդ առթիվ:

«Արմինըն միռոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը Բոստոնից հաղորդելով, տեղեկացնում է, որ 39-ամյա Գաբրիելյանը 1990-ին ավարտել է Ուոթերթաունի Ս. Խաչ միջնակարգ քոլեջը, այնուհետեւ ուսումը շարունակել Սաֆոքի եւ Հարվարդի համալսարաններում, որտեղ ստացել է նախ՝ իրավաբանական, այնուհետեւ կառավարման մագիստրոսի աստիճաններ: Նա ակտիվ հասարակական գործիչ է հայկական համայնքում եւ գլխավոր կազմակերպիչն է եղել Մասաչուսեթսի կառավարության Ներկայացուցիչների պալատում անցկացվող ցեղասպանության ամենամյա հիշատակումների:

Գաբրիելյանը փոխարինել է Աննա Կոլինզին, որն ավագ աշխատողի պաշտոն է զբաղեցրել տրանսպորտի վարչության գործադիր գրասենյակում:

Հ. Օ.

«Միրոր» ունի իր կայքը

«Արմինըն միռոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի մայիսի 24-ի համարը տեղեկացնում է, որ ընթերցողներն այսուհետեւ կարող են այցելել թերթի նորաստեղծ «www.mirrorspectator.com» կայքը եւ ծանոթանալ ինչպես նոր, այնպես էլ հին համարների բովանդակությանը: Նրանք արդեն մուտքագրվել են կայքում:

Շնորհավորում ենք:

Հ. Օ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ 529221
Հաշվապահություն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ 582483
[illegible] / հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները [illegible]
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
[illegible]
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Անդրադարձ

Ավելի քան 10 հազար դիմորդ-շրջանավարտներ քննություն հանձնեցին մաթեմատիկա առարկայից

Նախարարը ծնողներին խորհուրդ է տվել չանհանգստանալ

Երեկ առավոտյան ժամը 10-ին հանրապետության 43 քննական կենտրոններում և դպրոցներում մեկնարկեցին մաթեմատիկա առարկայի ավարտական և միասնական քննությունները: Այս առարկայից քննություն հանձնելու համար հայտագրվել էին 10 հազար 64 դիմորդներ:

«Մաթեմատիկա» առարկայի քննության մեկնարկից առաջ թիվ 160 դպրոց էին այցելել կրթության և գիտության նախարար **Սպարտակ Սեյրանյանն** ու գնահատման և թեստավորման կենտրոնի ղեկավար **Մանուկ Մկրտչյանը**: Երբունու թիվ 160 դպրոց այցելելու որոշումը հենց այնպես չէր ընդունվել. հայոց լեզվի միասնական քննության ժամանակ այս դպրոցում պարզվել էր, որ 25 դիմորդի քննական առաջադրանք պակասում է: Այս անգամ այս դպրոցում գրեթե թերացումներ չեն նկատվել, ինչ վերաբերում է մաթեմատիկայի առաջադրանքներին, ապա դրանք դժվար չեն եղել, նախարար Սպարտակ Սեյրանյանն անգամ կատակել է. «Պետք է շատ ջանք գործադրեն, որ դրականի շեմը հաղթահարեն»: «Այժմյան մեր մտահոգությունները այնքան էլ արդարացված չեն և դուք ուղղակի չեք պատկերացնում, թե քննասենյակում ինչ է կատարվում մինչև քննության սկիզբը` կազմակերպչական և նախապատրաստական ամբողջ ընթացքը», թիվ 160 դպրոցում քննություն հանձնող դիմորդ-շրջանավարտների ծնողներին ասել է նախարարը:

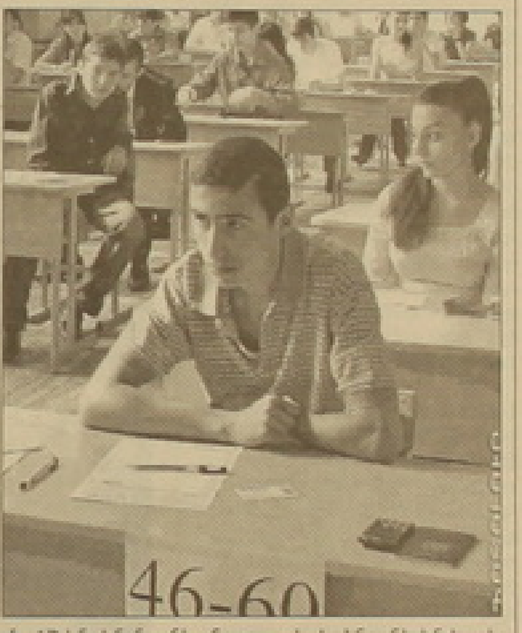

Մաթեմատիկա առարկայի միասնական և ավարտական քննությունների ժամանակ թույլատրվել է օգտվել միայն պարզագույն հաշվիչներից: Քննությունը տևել է 4 ժամ, իսկ քննության պատասխանները հայտնի կդառնան 4 օրից: Հույս ունենք, որ այս անգամ քննությունների պատասխանները ուշացումով չեն փակցվի, ինչը եղել էր հայոց լեզվի քննության պատասխանները հայտնելիս: Խոստացված ժամը 12-ի փոխարեն քննության արդյունքները փակցվել էին ժամը 17-ին, ինչն անհանգստացրել էր ծնողներին և դիմորդներին:

Սպարտակ Սեյրանյանը, գնահատելով քննությունների ընթացքն ու արդյունքները, նշել է, որ կազմակերպչական թերություններ չեն նկատել: Նա հավելել է, որ եթե ավարտական և միասնական քննությունների միջև տարբերություններ լինեն, նախարարությունը վերլուծություններ կանի. «Եթե բուհի քննություն չէ, չի նշանակում, թե ավարտական քննություն պետք է անցկացվի»:

Գ. Գ.

Ղարաբաղյան հարցի անհեռանկար հեռանկարը...

1-ին էջից

Հանուն արդարության պետք է նշել, որ ոչ Երևանից, ոչ էլ առավել ևս Մոսկվայից հնչող կարծիքները դիվանագիտական մոտեցումներով չէին արտահայտվում, ավելին, բնավ էլ պետական հայեցակարգային ու նման գեղեցիկ կատեգորիաների բնագավառից չէին, այն դեպքում, երբ ադրբեջանական կողմը ներկայացնող երկու փորձագետներն ու Միլլի մեջլիսի պատգամավորն ավելի շատ պետական պրոպագանդային ջատագով էին, քան նորմալ ու արդյունավետ քննարկման: Եվ որքան էլ տարօրինակ թվա, ադրբեջանական կողմի ներկայացուցիչներին կարծես առավել մտահոգում էին հայկական իրականության ներքաղաքական ոլորտներն ու դրանց տրվող գնահատականները` փոխանակ սեփական երկրում մարդու իրավունքների ու ազատությունների վերաբերյալ անհանգստության:

Ինչևէ, Ասիմ Մոլլազադեն ադրբեջանական մոտեցման ավանդական դարձած «օկուպացված տարածքներ, առավելագույն ինքնավարություն, բանակցությունների ձախողում հայկական կողմի մեղքով» և այլ ձևակերպումներից դենը չգնաց: Առավել հետաքրքրական է, որ հեռուստակամրջի սկզբում «Վատ խաղաղությունը լավ պատերազմից լավ է» բարձրաձայնող Մոլլազադեն ավելի շուտ քննարկման ընթացքում կարծիք հայտնեց, թե պատերազմի մասին չեն հայտարարում, այլ սկսում են, իսկ այդ համատեքստում էլ Ադրբեջանը զարգանում է արագընթաց քայլերով:

Ռազմատենչ հայտարարությունների համար, ըստ հեռուստակամրջի մասնակից **Ֆիկրեթ Սադըխովի**, պարզվում է, Ադրբեջանը հիմքեր ունի, քանի որ այն իրավիճակում, որում հայտնվել է Ադրբեջանը, դա ևս միջոց է: Իր մնացյալ խոսքում Սադըխովն այնքան տիպիկ ադրբեջանական էր, որ ռացիոնալությունը այդ դեպքում հեռու էր մնացել խաղաղագետից` ներկայանալով դասական իդեոլոգի:

Ալեքսանդր Իսկանդարյանի մատնանշմամբ, 1994-ից հետո պատերազմի բացակայությունը բնավ էլ պատահական չէ, քանի որ այն շարունակվում է այլ հարթություններում` խաղաղությունից մինչև շրջափակում: Ընդհանրացնելու դեպքում ստացվում է, որ Ադրբեջանը ցանկանում է վերադառնալ պատերազմից առաջ եղած վիճակին, հայկական կողմը ցանկանում է պահպանել առկա իրավիճակը: Խոսելով ադրբեջանական այն փաստարկի մասին, թե միջազգային իրավունքի որ և ինչ կիրառության սկզբունքով է ղարաբաղյան հարցը կարգավորվելու` Իսկանդարյանը նշեց, որ այս հակամարտությունը չի սկսվել միջազգային իրավունքի շրջանակներում, այլ դեռևս Սովետական Միության տարիներին, այդ իսկ պատճառով կարգավորումը հնարավոր է ոչ այնքան իրավական, որքան քաղաքական դաշտում:

Ավելի ուշ քննարկման ընթացքում Բաքվից հնչած այն տեսակետների առնչությամբ, թե հայկական երկու պետության գոյությունն իրողություն չի կարող լինել, Երևանից հակադարձեցին ոչ միայն Կոսովոյի, այլև արաբական երկու տասնյակ երկրների գոյության փաստով: Ավելացնենք, որ հենց Ադրբեջանը Թուրքիայի հետ մեկ ազգի երկու պետություն ունենալու ոչ հեռու օրինակ է:

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցություններում միջնորդական առաքելություն իրականացնող Մինսկի խմբի աշխատանքի առնչությամբ **Ալեքսանդր Սկակովը** կարծիք հայտնեց, թե ԱՄՆ համանախագահների` տարբեր առիթներով արտահայտվող լավատեսությունն ավելի շուտ սեփական դերը կարևորելու և աշխատանքը արդարացնելու փորձ է, քան ռեալ լավատեսություն:

Այստեղ կրկին կարևորվում է խաղաղության պահպանման նշանակությունը, քանի, մյուս կողմից, բանակցություններն առանց Լեռնային Ղարաբաղի մասնակցության չեն կարող հասնել որևէ արդյունքի: Սկակովի համար անհասկանալի է ադրբեջանական կողմի` ԼՂ-ն ներգրավելու դեմ արտահայտվելու մոտեցումը:

Սկակովն ընդգծեց մի հանգամանք, որ թերևս գնալով շատ ավելի մեծ նշանակություն ու ազդեցություն կունենա: Խոսքն արդեն իսկ անկախ ապրող Ղարաբաղում և հարևան երկրներում մեծացող սերնդի հարցին է վերաբերում, որը նոր իրողություններով է մեծացել, նոր պայմաններում և անցյալի իրականությանը վերադառնալու փորձերի դեպքում կարող են շատ ավելի լուրջ խնդիրներ առաջանալ:

Շավարշ Քոչարյանի խոսքերով, ղարաբաղյան հակամարտության բանակցային գործընթացում երկու բաղկացուցիչներից խաղաղության պահպանումը իրագործվում է, իսկ կարգավորման բաղկացուցիչը չի կարող իրականություն դառնալ, քանի դեռ բանակցային կողմ չէ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը: Ընդ որում, Քոչարյանի ներկայացմամբ, խաղաղության պահպանումն էլ հնարավոր է դարձել այն հիմքով, որ 1994 թվականի զինադադարի համաձայնագրի տակ դրված է նաև ԼՂՀ ներկայացուցչի ստորագրությունը:

Մնացյալից թերևս հետաքրքրական էր, որ Բաքվից մասնակից լրագրողները փորձում էին հասկանալ, թե ինչու Ղարաբաղի դեպքում կիրառելի չէ Թաթարստանի լայն ինքնավարության օրինակը: Սրան ի պատասխան **Սերգեյ Մարկեդոնովը** պարզաբանեց, որ այլ են իրողությունները: Թաթարստանը շատ ու շատ հանգամանքներով է տարբերվում Ղարաբաղի իրականությունից, քանի որ չի եղել եռամյա պատերազմ, զինված ուժեր չկան, Թաթարստանը չի հայտարարել Ռուսաստանի կազմից դուրս գալու մասին և այլն:

Որպես ամփոփում նման եզակի քննարկման հնարավորության դրսևորած որակումների` մեջբերենք Ալեքսանդր Իսկանդարյանի միտքը, թե անգամ այսօրինակ իրավիճակում «ֆուտբոլ պետք չէ խաղալ», երբ ավելի շատ կարևորվում են միմյանց հակահարված տալու կարողությունները, մինչդեռ քննարկումը անարդյունավետ է մնում թեկուզ հայտնի իրողությունների դեպքում նույնակարծիք չլինելու առումով:

ԱՍՈՒԼԻՍՆԵՐ

Հունիսի 20-ը` գոլորշի բաց թողնելու պես բան...

Ասում է Արշակ Սադոյանը

«Այսօրվա, այսպես ասած, գեռամասական ընդդիմություն խաղացողները հիմնականում մի նպատակ ունեն: Իհարկե, եթե ձեռքի հետ ստացվի նախագահի աթոռը վերցնել, շատ լավ, բայց եթե չստացվի, համար առաջին խնդիրն իրենց համար անցյալի պատմության կեղտոտ էջերից ազատվելն է ու փորձել ձևավորվել-դառնալ ընդդիմության դրոշակակիր, որ գոնե 2012-ի ընտրություններում ՀՀՇ-ն և այլ գործիչներ կարողանան քաղաքական դաշտում արժանական տեղ ունենալ, գոնե խորհրդարանում ներկայացված լինել: Ես համոզված եմ, որ ընդդիմությունը դրոշակակիր է դառնալ և դրոշակակրի այդ անունը պահելու համար պետք է, այսպես ասած, ժեստեր անի: Ես համարյա համոզված եմ, որ հունիսի 20-ը, այսպես ասած, ցուցադրական ակցիաներից մեկն է, և ոչ մի լուրջ բան չի լինելու: Տա Աստված, որ ես սխալվեմ... Դա իսկապես ավելի անկումային հուսահատության, հուսալքության մեխանիզմ կարող է դառնալ, կամ էլ, որ ասում են գոլորշի է բաց թողնում: Կարող է պատահի, որ այս հունիսի 20-ը գոլորշի բաց թողնելու պես բան լինի», երեկ Տեր-Պետրոսյանի թիմի հունիսի 20-ին նախատեսած հանրահավաքի մասին այսպես արտահայտվեց ԱԺՊ ղեկավար Արշակ Սադոյանը` պատասխանելով **«Ազգի»** հարցին, թե ինչ պետք է հասկանալ հունիսի 20-ին հանրահավաք կազմակերպելու ընդդիմության նախաձեռնությունը և ինչ զարգացումներ կարող են հետևել հանրահավաքին:

Հանրային խորհրդի ձևավորման աշխատանքներում եռանդով ընդգրկված Արշակ Սադոյանը, որ օրերս եղել էր նախագահի նստավայրում, բնականաբար, շատ բարձր արտահայտվեց Հանրային խորհրդի ստեղծման կարևորության մասին նշելով, որ խորհրդի ձևավորման աշխատանքները բաց են, և քննարկումները դեռ շարունակվում են:

«Ես գտնում եմ, որ Հայաստանում քաղբանտարկյալներ չպետք է լինեն. Ես գտնում եմ, որ մարտի դեպքերի ձերբակալվածների զգալի մասը քաղբանտարկյալներ են և պետք է ազատվեն, բայց նաև գտնում եմ, որ հենց այդ նույն քաղբանտարկյալների ազատ արձակման գործում կարող է մեծ դերակատարություն ունենալ հենց Հանրային խորհուրդը», նշեց Սադոյանը` անընդունելի համարելով ընդդիմության պայմանը, թե մինչև չազատեն քաղբանտարկյալներին, չեն մասնակցի Հանրային խորհրդի ստեղծմանը: Սադոյանն անգամ ափսոսեց, որ իրենց մտերիմ մարդիկ ժամանակին չեն լսել իրեն և հիմա կանգնել են քաղբանտարկյալի կարգավիճակի առաջ:

Գ. Գ.

Տարածքային համաչափ զարգացման ծրագրեր` արտագնա նիստերի անցկացումով

Որ տարածքային անհամաչափություններն այսօր Հայաստանի տնտեսական զարգացման լուրջ խոչընդոտներն են դարձել, երեկ ևս մեկ անգամ փաստեց ՀՀ փոխվարչապետ, տարածքային կառավարման նախարար **Արմեն Գևորգյանը**: Ինչ անելիքներ ունի կառավարությունը տարածքային համաչափ զարգացման առումով, փոխվարչապետ Գևորգյանը նախատեսում է գործընթացն սկսել Գյումրի քաղաքից` հետագայում փորձը տարածելով հանրապետության այլ քաղաքներում: Գյումրիում այսօր կկայանա կառավարության առաջին արտագնա նիստը: Բազմաթիվ նամակներին, սոցիալապես անապահով խավերի խնդիրներին լուծում տալու համար նախարարը հենց առաջին հերթին նպատակահարմար է գտել անցկացնել արտագնա նիստեր` Շիրակի, Վայոց ձորի, Արագածոտնի մարզերում:

Դեռևս 88-ի երկրաշարժից տուժած բազմաթիվ ընտանիքներ Գյումրիում այսօր էլ ապրում են երկաթյա տնակներում, իսկ հարակից գյուղական համայնքները լուրջ ուշադրության կարիք ունեն թե հողօգտագործման աշխատանքներ տանելու և թե՛ ոռոգման ջրից օգտվելու հարցերում: Կառավարության նախատեսած ծրագրով շրջափուլի արդյունք պետք է ապահովի շուրջ 750 հազար հոգու կամ գյուղական բնակչության 75 տոկոսի համար` կրճատելով աղքատության մակարդակը և ավելացնելով տարեկան եկամուտները: Գյուղական աղքատության կրճատմանը մեծապես օժանդակելու է ԱՄՆ հազարամյակի մարտահրավերներ կորպորացիայի (ՀՄԿ) ֆինանսական աջակցությունը: Նախարարը տարածքային համաչափ զարգացման օրինակ բերեց Դիլիջանում ֆինանսական կենտրոն ստեղծելու գաղափարը, սակայն ֆինանսական կենտրոն դառնալուն զուգահեռ պետք է նկատենք, որ գյուղական աղքատության կրճատման համար Հայաստանը աջակցություն է ստանում օտարերկրյա ֆինանսական կենտրոններից: 67 միլիոն դոլարի առանձին ծրագրով նախատեսվում է վերականգնել 943 կիլոմետր գյուղական ճանապարհներ: 146 միլիոն դոլարի մեկ այլ առանձին ծրագրով նպատակ է դրված բարձրացնել մոտ 250 հազար ֆերմերային տնտեսությունների արտադրողականությունը` բարելավելով ջրամատակարարումը, բերքատվությունը, բարձրացնել բերքի մշակումը և գյուղատնտեսական ոլորտի մրցունակությունը:

2008-12-ը կիրականացվեն խմելու և ոռոգման ջրի համակարգերի երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրեր: ՀՀ պետական բյուջեի և միջազգային դոնոր կազմակերպություններից ֆինանսավորվող վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի շնորհիվ կապահովվի կայուն ջրամատակարարում:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- ժամը 12.00-ին մշակույթի նախարարությունում տեղի կունենա «Կրեմլյովսկի բալետի» ասուլիսը:
- ժամը 13.00-ին «Տեսակետ» ակումբի հյուրն է Մարքսիստական կուսակցության ղեկավար Դավիթ Հակոբյանը:
- ժամը 13.00-ին «Հայացք» մամուլի ակումբի հյուրն է ԱԻՄ նախագահ Պարույր Հայրիկյանը: Թեման` «Ներքաղաքական զարգացումներ. Հանրային խորհրդի» ստեղծում»:
- ժամը 13.00-ին «Հայելի» ակումբի հյուրերն են հոգեբան Կարինե Նալչաջյանը և բնապահպան Կարինե Դանիելյանը:
- ժամը 14.00-ին «Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է Շուշիի գումարտակի հրամանատար Ժիրայր Սեֆիլյանը:
- ժամը 14.00-ին ՀԺԿ գրասենյակում տեղի կունենա փաստաբան Տիգրան Տեր-Եսայանի մամուլի ասուլիսը` նվիրված Գյումրիում ընթացող Պետրոս Մաքեյանի, Շոթա Սաղաթելյանի և Աշոտ Զաքարյանի դատավարությանը:
- ժամը 14.00-ին «Հայելի» ակումբի հյուրերն են հրապարակագիր Հրանտ Տեր-Աբրահամյանը և դերասան Հրանտ Թոխաթյանը:
- ժամը 14.00-ին «Տեսակետ» ակումբի հյուրն է տոմարագետ, աստղագետ, Վիկտոր Համբարձումյանի տուն-թանգարանի տնօրեն Գրիգոր Բրուտյանը:
- ժամը 20.00-ին Գաբրիել Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնում Հայաստանի երիտասարդության ազգային խորհուրդը կազմակերպում է «Ծննդյան խորհուրդը» խորագրով հուշ-երեկույթ` նվիրված երջանկահիշատակ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի ծննդյան 57-ամյակին:

Փորձ՝ իրականության աչքերին նայելու

Հետընտրական Հայաստանը ընտրություններից ամիսներ անց, ցավոք, դեռ հետընտրական է մնում: Դա նշանակում է, որ ընտրությունների ու դրանց հաջորդած՝ ողբերգությամբ ընդհատված դեպքերը հարցեր են առաջացրել հասարակությունում, որոնք չնկատելը կամ «չնկատելը» ընդամենը հետաձգում է օրը, երբ հարկ կլինի պատասխանել նույնիսկ ամենատհաճ հարցերին: Ու ժամանակն այս դեպքում ոչ մեկի օգտին չի աշխատում, այլ ավելի է բարդացնում-խճճում իրավիճակը: Խնդրի լուծման տարբերակ չէ նաեւ այդ հասարակության մի (մեծ թե փոքր, էական չէ) հատվածին չնկատելը կամ նրա դժգոհությունները լուրջ կամ ուշադրության անարժան համարելը:

Հայաստանյան, ավելի շատ՝ մայրաքաղաքային կյանքը «հետընտրական» ոլորտից ազատելու, նորմալ հունի մեջ դնելու, օդում կախված սպասողական վիճակին վերջ տալու համար օր առաջ կտրուկ, վճռական ու ամենակարեւորը՝ անկեղծ միջոցներ է պետք ձեռնարկել: Առաջին հերթին՝ իշխանությունները: Առաջին հերթին՝ իշխանություններին օրինական չհամարողները: Այսինքն, սա այն դեպքն է, երբ առաջինը լինել պարտավոր են երկու կողմն էլ: Ու պետք չէ կարծել, թե ինչ-որ մեկի հեղինակությունը դրանից կտուժի:

Հասարակության երկփեղկվածությունից, բարիկադի հակառակ կողմում գտնվելու մասին շատերն են խոսում, շա՜տ են խոսում, շա՜տ երկար են խոսում, բայց ոչ մի ռեալ քայլ չի արվում՝ ընդհանուր որեւէ հայտարարի գալու, խորթության եւ թշնամանքի պատը եթե ոչ քանդելու, գոնե՝ որոշ չափով ցածրացնելու, մանավանդ, ովքեր դեռ երեկ ուղղակի հայրենակիցներ էին, թշնամու ճամբարի անդամ չհամարելու համար: Երկու կողմերն էլ պետք է հասկանան, որ սեփականից բացի կարող են նաեւ այլ կարծիք ու դրան հետեւող լինել, եւ բնավ պարտադիր չէ, որ համակարծության հակառակը թշնամանքն ու անհանդուրժողականությունը լինեն:

Երկու կողմում էլ լիդերներ կան՝ պատասխանական, ընդունված կամ այդպիսին համարվող: Երկու կողմն էլ համակիրներ ունեն, ու կարեւոր էլ չէ, թե համակրանքն այդ անկեղծ-անշահ ու առանց ակնկալիքների է, թե՞ ոչ: Երկու, ու ցավոք՝ հակամարտող կողմերում էլ մենք ենք՝ Հայաստանի Հանրապետության, ինչ է ասել՝ քաղաքացիները: Երբեւէ շարքային մահկանացուները կհասկանա՞ն, որ «վերեւներում»՝ լինի իշխանական, ընդդիմադիր թե «տանկրընդդիմադիր», ուժերը չի գնում օր առաջ շարքային հարկատուի շահերը պաշտպանելու կամ կացությունը բարելավելու համար, որ «միասնականություն», «համախմբում», «հայրենասիրություն», «պետականամետություն», «ավազակապետություն» ու էլի այդպիսի մի շարք բառերը լոկ բառեր են՝ թե՛ իշխանական, թե՛ ընդդիմադիր առաջնորդների եւ «առաջնորդիկների» կողմից մեզ՝ հասարակ մահկանացուներիս մտքերն ու արարքները ուղղորդելու համար այնպես, ինչպես իրենց է ձեռնտու: Ու հենց այդ պահին: Մի քիչ տխուր, մի քիչ էլ ցինի՞կ է ստացվում: Ինչ ասած, իրականությունը միշտ մի քիչ չի համապատասխանում մեր պատկերացումին, նաեւ այն պատճառով, որ ինքնախաբկանքը տեւական ու խաբկա՜նք դարձնելու համար թե՛ իշխանության ձգտողները, թե՛ այն պահպանել ցանկացողները ջանք ու եռանդ չեն խնայում:

Կգա երեւի մի ժամանակ, երբ հայրենասիրություն, ժողովրդավարություն, համերաշխություն եւ այդ կարգի բառերը տխուր ժպիտ չեն առաջացնի ՀՀ քաղաքացիների մեջ: Կգա երեւի մի ժամանակ, որ շատ ավելի բարոյական մի արժեքային համակարգ կունենանք, երբ ամբոխահաճությունը չենք շփոթի ժողովրդասիրության, դաժանությունը՝ պահանջկոտության, անկրթությունը՝ անմիջականության հետ: Կգա այդ ժամանակը: Իսկ առայժմ... Իսկ առայժմ ձեւակերպենք ինքներս մեզ համար՝ «Իմ կարծիքը չպաշտպանողը ՊԱՐՏԱԴԻՐ չէ, որ իմ թշնամին լինի»:

ԱՐՓԻՆԵ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԵՑԻՆԵՐ

Սրտաբան Կառլեն Աղամյան

Սրտաբան Կառլեն Աղամյանը գյումրեցի է, սակայն շատ խոսել չի սիրում. նա գործի մարդ է: Գրեթե 30 տարի ղեկավարում է Սրտաբանության ազգային ինստիտուտը, սրտաբանների ասոցիացիայի նախագահն է, 350 գիտական աշխատանքների հեղինակ: Այժմ ինքն մասնակցում է եվրոպական ու համաշխարհային սրտաբանների խորհրդաժողովներին՝ ըստ արժանվույն ներկայացնելով սրտաբանության ոլորտում մեր երկրի նվաճումները: Եթե Ադրբեջանը կամ Վրաստանը վերոնշյալ հաստատություններին ներկայանում են տարեկան 1-3 զեկուցումներով, ապա Հայաստանը՝ 10 անգամ ավելի: Բժիշկը խոստովանում է, որ արդեն 19 տարի արձակուրդ չի գնացել, այդպես է եղել նաեւ բժշկական ինստիտուտն ավարտելուց 13 տարի հետո՝ մինչեւ դոկտորական թեզի պաշտպանությունը: Ըստ նրա, մասնագիտության ընտրության հարցում ընդառաջ է գնացել տատի ցանկությանը.

- Սկզբում տատս ասում էր՝ ջանիդ մեռնեմ, Կառլեն ջան, իսկ հետո, երբ արդեն բժիշկ էի՝ խալաթիդ մեռնեմ, բալա ջան: Դպրոցն ավարտելուց հետո Երեւան եկա ու գերազանց գնահատականներով ընդունվեցի բժշկական ինստիտուտ, որն ավարտելուց հետո ինձ զինվորական բժիշկ նշանակեցին: Կրճատումների պատճառով Լենինական վերադարձա՝ վիրաբույժի պարտականություններով: Տարիների ընթացքում հմտացա որպես սրտային վիրաբույժ, սակայն հետո նախընտրեցի սրտաբանությունը: Այդ որոշումն ավելի շատ հոգեբանական դրդապատճառներ ուներ: Այն տարիներին ես սրտային բաժնի առանձին բաժինն էի ղեկավարում, որտեղ հիվանդների մեծ մասը երեխաներ էին, նրանցից շատերը վիրահատական սեղանին էին մահանում, ու ես սարսափելի ծանր էի տանում այդ փաստը: Այս գործոնին ավելացավ նաեւ մեկը: Մի օր հայրս գալով ինձ մոտ ասաց, որ շատ վատ է զգում: Պարզվեց՝ ինֆարկտ է: 50 օր նրա մահճակալից չհեռացա, բայց կորցրի նրան: Հորս բուժումը վստահել էի ընկերներիս եւ չկարողացա նրանց ներել, որ նա իր ոտքով եկավ հիվանդանոց, սակայն այդպես էլ չփրկեցինք նրա կյանքը: Թերեւս սա ամենահզոր գործոնն էր սրտաբանությանն ամբողջովին նվիրվելու համար,- պատմում է բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Կառլեն Աղամյանը:

Մասնագիտական ձեռքբերումները հաստատուն օրակարգի, ծրագրված աշխատանքի արդյունք են: «Աշխատում եմ օրվա, շաբաթվա կենսառիթմով առաջնորդվել: Առավոտյան ժամը 7-8-ը գրասենյակի ժամ է, աշխատավայրում հիվանդներին ընդունելուց ու այցելելուց բացի, օրական 5 ժամ գիտական աշխատանքով եմ զբաղվում: Երկու հետաքրքրություն ունեմ՝ կերպարվեստ եւ շախմատ, շաբաթ օրը դրանց եմ նվիրում: 20 տարի Ռաֆիկ Աթոյանի հարեւանությամբ եմ ապրել, հենց նա էլ իմ ամենասիրելի նկարիչն է: Ինձ շատ են դուր գալիս նրա կտավներում արտացոլված անկեղծությունն ու անմիջականությունը, պարզությունը: Աթոյանի արվեստանոցում ամեն շաբաթ օր պարտադիր հավաքվում, շախմատ էինք խաղում, ներկա էր նաեւ Ալբերտ Մկրտչյանը: Ցավոք, հիմա Աթոյանը Հայաստանում չէ, սակայն շախմատ խաղալու ավանդույթը պահպանվել է», իր նախասիրություններն է ներկայացնում Կառլեն Աղամյանը:

Այսօր բժշկի մտահոգությունը մասնագիտական է: Նա շատ է ցանկանում, որ վերջապես պետության աջակցությանն արժանանա սիրտ-անոթային հիվանդությունների կանխարգելման ծրագիրը, որն արդեն հինգ տարի գիտնականի սեղանին է՝ «Այսօր ընդհանուր մահացությունների 50 տոկոսից ավելին սիրտ-անոթային հիվանդությունների պատճառով է: Մեծ գումարներ են ներդրվում ժամանակակից բուժական տեխնոլոգիաներ ձեռք բերելու նպատակով, սակայն ոչ ոք չի մտածում մեր ազգի համար առողջապահական լուրջ խնդիր հիվանդությունը կանխարգելելու մասին, որը տարեցտարի մեծ ծավալներ է ընդգրկում: Ի վերջո, ավելի դյուրին է նոր սկսվող հիվանդության դեմն առնել, քան ողջ կյանքում պայքարել դրա դեմ: Շատերին է հայտնի, որ սիրտ-անոթային հիվանդությունները ուղեկցում են մարդուն ողջ կյանքի ընթացքում, եւ այդ հիվանդությունները շատ ծախսատար են՝ հատկապես սրտային վիրաբուժությունը, որը ոչ բոլորին է հասու: Այդ նպատակով էլ ստեղծվել է սիրտ-անոթային հիվանդությունների կանխարգելման ծրագիրը, որի շնորհիվ հնարավոր կլինի զգալի չափով կրճատել հիվանդների թիվը, որոնք մեզանում մեծամասնություն են կազմում», ասում է բժիշկը:

Կառլեն Աղամյանն իր հիվանդներին ու ընդհանրապես բոլոր մարդկանց խորհուրդ է տալիս խուսափել ավելորդ նյարդային լարվածությունից, քիչ դիտել բացասական տեղեկատվություն պարունակող հաղորդումներ, զբաղվել սիրած աշխատանքով, շփվել բնության, արվեստի հետ:

ԱՆԱՀԻՏ ԿԱՐՅԱՆ

ՄԵՐ ՄԱՐԴԻԿ

Մեծ ընտանիք՝ շատ սեր

Որպես կանոն մարդիկ գոնե մի քանի անգամ իրենք իրենց հարց են տալիս աշխարհ գալու, իրենց ապրելու բուն նպատակի, այսպես կոչված «ճակատագրի» ու դրա իրականացման մասին:

Ամուսիններ Թամարան եւ Վոլոդյան իրենց կյանքի ամենամեծ գործն են համարում 13 զավակներ լույս աշխարհ բերելը, նրանց պահել-մեծացնելը: Բոլոր երեխաներին հայկական անուններով են կնքել, չմոռանալով նաեւ ծնողների անուններով կնքելու ավանդույթը: «Քաղաքում միայն զույգն ենք, որ այսքան երեխաներ ենք ունեցել, մեր նկարն էլ Երեւանի պատմության թանգարանում է: Թամարը «Հերոսուհի մայր» կոչման է արժանացել», հպարտությամբ թվում է Վոլոդյա Մկրտչյանը, որը մինչեւ օրս էլ շատ է սիրում երեխաներ: Բայց առավել հպարտությամբ է պատմում Հովհաննես Շիրազի հետ իր բարեկամության մասին, տացավ, թե կգան, բնակարանները կվերանորոգեն, բայց ոչինչ էլ չեն արել, ու բնակարանները մինչեւ հիմա էլ, մեղմ ասած, անբարեկարգ վիճակում են: «Կոմունիստների ժամանակ սպիտակեղեն էինք ստանում, նպաստներ, հաց ու կաթ, «երազ» մեքենա ունեի», վերհիշում է բազմազավակ հայրը եւ համեմատում իր բազմանդամ ընտանիքը մերօրյա մեկ-երկու երեխայով բավարարվող ընտանիքների հետ: Նա համոզված է, որ եթե ներկայիս իշխանությունը նույնկերպ աջակցի նորաստեղծ ընտանիքներին, էլի շատ երեխաներ ունեցողներ կլինեն:

Այսպես թե այնպես, երեխաները մեծացել են, անցել Հայաստանում բոլորի համար դժվարին մութ ու ցուրտ տարիները, մեծանալով մի հարկի տակ ու միասին: 64 եւ 69-ամյա ծնողները գոհունակությամբ են հիշում. «Լավ է, որ մեզ բնակարաններ տվեցին մինչեւ Սովետի փլուզումը, թե չէ դրանից հետո ո՞վ կտար մեզ 3 հատ 85-

Ընտանիքի մի մասը

որ շատ է օգնել բազմանդամ ընտանիքը իշխանավորների ուշադրության կենտրոնում պահելու հարցում:

Պարոն Վոլոդյան երանությամբ է հիշում այն օրերը, երբ երեխաներից երկուսին գրկած, մնացածին՝ զույգ-զույգ շարք կանգնեցրած տանում էր մսուր-մանկապարտեզ ու զարմացած ծանոթ-անծանոթներին հպարտությամբ տեղեկացնում, որ բոլոր երեխաներն էլ իրենն են: Նրա համար իսկական կանացի կերպարը հղի կամ կերակրող կինն է: Այլ գեղեցկություն նրան խորթ է թվում:

Տիկին Թամարան 13 երեխաների ողջ-առողջ աշխարհ բերած հերոսուհի մայր է: Նա չի էլ մտածել շատ երեխաների հոգսաշատությունից հուսահատվելու մասին: Երեխան Աստծո պարգեւ է համարում, պտուղն արհեստական ճանապարհով հեռացնելը՝ մարդասպանություն: Երբեք չի համաձայնել իր երեխաներից մեկնումեկին ձեռքից տալ: Խոսքաշատ ու հեզաբարո կինը սիրով է հիշում իր աշխատանքային 35 տարիները Երեւանի երեք դպրոցներում, ուր տարրական դասարանների դասվար էր: Բոլորը զարմանում էին, թե տանը՝ երեխաներ, դպրոցում՝ նույնը, չե՞ն հոգնում: Թերեւս չէր հոգնում, այլապես՝ իրոք քաջություն է 13 երեխաներ (որոնցից վեցը երկվորյակներ են) առողջ ծնելու եւ կուշտ ապրելու պատասխանատվությունը վերցնելը, մանավանդ, երբ արդյունքը բացառապես ոգով է: «12 երեխաներիս ունեցել եմ ու պահել Արամի փողոցում գտնվող մի սենյակում, որ նույնպես 12 քառակուսի էր: Պատերի երկայնքով դարակներ էինք սարքել, երեխաները այդ դարակներում էին քնում: Միայն վերջին երեխան է ծնվել Սարյան փողոցի բնակարան տեղափոխվելուց հետո», հիշում է տիկինը: Իսկ դա եղել է 33 տարի առաջ: Խորհրդային պետությունը բազմազավակ ամուսիններին ու նրանց ինը որդիներին եւ չորս դուստրերին աչքաթող չի արել: Երջանկահիշատակ Վազգեն Ա կաթողիկոսն էլ է օգնել, երեխաներին թոշակ նշանակել մինչեւ չափահաս դառնալը (հայրապետի մահից հետո թոշակ տալը դադարեցրել են): Վոլոդյա Մկրտչյանը չի մոռանում բոլոր նրանց, ովքեր աջակցել են պահել իր երեխաներին, նաեւ նրանց, ովքեր խոստացել են, բայց չեն կատարել խոստումը: Հատկապես Վանո Սիրադեղյանից է հիասթափված, որ խոս-ական քառակուսի մետրանոց բնակարաններ Սարյան փողոցում, նույն հարկում»:

«Ինը զինվոր ենք տվել մեր հայրենիքին», հպարտությամբ հիշում են ամուսինները: Ամեն տարի զինկոմիսարիատից գալիս էին մեկին կամ զույգերին տանում»: Հիմա որդիները մեծացել են, մի մասն ամուսնացել են, փոքրը, որ 33 տարեկան է՝ ոչ, բնակարանի հարց կա: «Այն ժամանակ կարծում էինք, թե իրենք էլ կմեծանան եւ իրենց աշխատավայրերից բնակարաններ կստանան: Ի՞նչ իմանայինք, որ պայմանները կփոխվեն», ասում է տիկին Թամարը:

Հիմա 16 հոգի են Մկրտչյանների հարկերի տակ համատեղ ապրում: Որդիներից ոմանք առանձնացել են, մեկը վարձով է ապրում, մյուսների տիկնայք ու զավակներն են երբեմն սենյակներում: Դուստրերից Աննային հարցնում եմ, թե ի՞նչ չափի կաթսայով-են ճաշ եփում: Ծիծաղում է. «Դարբանները այդ չափի կաթսաների մեջ ձմեռվա պահածո են եփում»: Իսկ բազմանդամ ընտանիքում մեծանալն իր դրական կողմերն ունի. «Ես համար երրորդն եմ, փոքր տարիքում, բնականաբար, պատասխանատվություն էի կրում ավելի փոքր տարիքի եղբայրներիս ու քույրերիս համար: Հոգսը շատ է, բայց ուրախությունն էլ է շատ, ամիս ունենք հունիսը, երբ երեք ծննդյան տոն ունենք, որոնցից մեկը զույգերի ծննդյան օր է», ասում է Աննան, որ աշխատանքային ծավալում հաջողություններ արձանագրել է (գյուղատնտեսության նախարարությունում փոխնախարարի օգնական է), բայց սեփական ընտանիքը դեռ չի կազմավորել՝ Աստծո տնօրինությանը թողնելով ամենակարեւոր հարցը:

«Այս ընտանիքը թիմ է, որի համար առաջին հերթին առողջություն, համերաշխություն եւ ամենակարեւորը՝ աշխատանք եմ ցանկանում, որ կարողանան մեծ ընտանիքի մեծ հոգսերը հոգալ», ասում է Աննան:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

«Ազգ»-ը սիրով միանում է մաղթանքներին եւ ցանկանում, որ Մկրտչյան ամուսինների օրինակը վարակիչ լինի մերօրյա երիտասարդ ընտանիքների համար՝ ի հեճուկս բոլոր դժվարությունների: Իսկ իշխանության աջակցությունը նման ընտանիքներին հարկ է, որ առավել շոշափելի լինի եւ ոգեւորիչ:

Մ. Նահանգները դեռ 1951-ին ճանաչել է Հայոց ցեղասպանությունը

«Բոլոր նրանք, ովքեր պնդում են, որ Մ. Նահանգները դեռ չի ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, աղավաղում են այդ երկրի կառավարության պատմությունը», գրում է ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆԸ ստորեւ թարգմանաբար ներկայացվող հոդվածում:

Մինչ նախագահ Բուշն ու նրա նախորդները խուսափել են ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, վերջերս հայտնի է դարձել, որ 57 տարի առաջ Մ. Նահանգների կառավարությունը պաշտոնապես ճանաչել է եւ ցեղասպանություն որակել կատարվածը միջազգային արդարադատության դատարանին (Համաշխարհային դատարան) ներկայացրած փաստաթղթում:

Այս հայտնաբերումը կատարել է պրոֆ. Ուիլյամ Շաբասը, որն էլ հունիսի 4-ին տեղադրել է լույս «Մարդու իրավունքների վերաբերյալ ուսումնասիրություններ» (PRD Studies in Human Rights) կայքում: Պրոֆ. Շաբասը (Schabas) համաշխարհային ճանաչման արժանացած միջազգային իրավունքի եւ ցեղասպանության մասնագետ է, Գալուեյում Իռլանդիայի ազգային համալսարանի մարդու իրավունքների իռլանդական կենտրոնի տնօրենը:

Փաստաթուղթը ԱՄՆ-ի համապատասխան կոնվենցիային նվիրված երկար զեկուցման 25-րդ էջում է գտնվում: Դա շատ կարեւոր հայտնաբերում է, քանի որ արված է ծեծվածությունն անելու մտադրությամբ, առանց հաշվի առնելու խաղաղական այլեւայլ նկատառումները: Ոչ հայերը եւ ոչ էլ թուրքերն էին այդ ժամանակ խառնվելով պարտադրել Ամերիկային նման դիրքորոշում որդեգրել: Դա արված էր զուտ պատմական փաստերի հիման վրա:

Ինչքան են փոխվել ժամանակները: Մ. Նահանգներն այսօր կոմ է թուրքական կառավարության ճնշումների եւ սպառնալիքների առաջ ու անում ջանք գործադրում արգելելու Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւի ընդունումը Ներկայացուցիչների պալատում:

Բայց նոր փաստաթղթի հայտնագործման պարագայում այլեւս մեծ ջանքեր անհրաժեշտ չեն վերստին հաստատելու այդ փաստը, մանավանդ որ 1975-ին եւ 1984-ին համապատասխանաբար 247 եւ 148 որոշումներով Ներկայացուցիչների պալատը ընդունել է եւ ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը: Բացի դրանցից, 1981-ի ապրիլի 22-ին նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանն է հռչակագիր (N 4838) ստորագրել այդ առնչությամբ:

Անկախ նրա վարած խաղախականությունից, մարդկանց մեծամասնությունն այն կարծիքին է, որ Ռեյգանը սկզբունքային մարդ էր: Ողբալիաբար նրան հաջորդած նախագահները (Ջորջ Բուշը, Բիլ Քլինթոնը եւ Ջորջ Բուշ կրտսերը) չկարողացան պահպանել բարոյական առաջնորդի այդ դրական գիծը: Նրանք խոստացան եւ դրժեցին իրենց խոստումները: Ավելին, նրանք խոչընդոտեցին բանաձեւերի ընդունմանը Կոնգրեսում: Նրանց անունները պետք է անդրագրվեն «Ամոթանքի պաստի» վրա, որպեսզի հաջորդ սերունդները իմանան ճշմարտությունը այդ վաստահամբավ ժխտողականների մասին:

Թարգմ. Հ. Օ.

Ախչամը ցեղասպանություն է դասավանդելու Կլարք համալսարանում

Թուրք հայտնի պատմաբան, սոցիոլոգ եւ հասարակական գործիչ Թաներ Ախչամը սեպտեմբերից կգործեցնի համալսարանի (Մասաչուսեթս) Հոլոքոստի եւ Ցեղասպանության ուսումնասիրությունների Սթրասլեր կենտրոնի Գալուստյան-Մուգար ամբիոնի վարիչի պաշտոնը, հաղորդում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի մայիսի 31-ի համարը:

Բազմաթիվ հոդվածների եւ գրքերի (վերջինը՝ «Ամոթալի արարք: Հայոց ցեղասպանությունը եւ թուրքական պատասխանատվության հարցը») հեղինակ Ախչամը նոր պաշտոնի բերումով համալսարանում դասավանդելու է հայ ժողովրդի կենցաղի, մշակույթի, Հայոց ցեղասպանությանը եւ Օսմանյան կայսրության պատմության վերաբերյալ առարկաներ:

Ախչամը ծնվել է Կարսում, 1953-ին, սովորել է Անկարայի «Միջին Արեւելքի տեխնիկական համալսարանում»: 1976-ին ձերբակալվել է եւ 10 տարվա բանտարկության դատապարտվել իր հասարակական գործունեության համար (նա ձախական թերթի գլխավոր խմբագիրն էր): Երկրից փախչելով մի քանի տարի ապրել է Գերմանիայում, որտեղ Սոցիալական ուսումնասիրությունների համբուրգյան ինստիտուտում դասախոսություն է կարդացել Թուրքիայում բռնությունների պատմության մասին:

Ըստ ցեղասպանագետ Վահագն Տատրյանի, նա առաջին թուրք պատմաբան-մասնագետն է, որ օգտագործել է «ցեղասպանություն» բառը հայկական կոտորածների վերաբերյալ:

Հ. Օ.

Կոնգրեսը քննարկում է Բուշի պաշտոնանկության հարցը

Կոնգրեսի ստորին պալատում երեկ ավարտվել է նախագահ Ջորջ Բուշի պաշտոնանկությունը պահանջող բանաձեւի երկրորդ ընթերցումը: Սպասվում է, որ ավելի փաստաթղթի առթիվ քննարկություն տեղի կունենա պալատի այսօրվա նիստում:

Վաշինգտոնում նախօրեին տարածած հայտարարության մեջ կոնգրեսական Քուսինիչը բանաձեւի երկրորդ ընթերցման անհրաժեշտությունը բացատրել է, որ «Կոնգրեսականները պետք է պաշտոնանկության հոդվածն ընթերցելու եւ փաստարկերին ծանոթանալու հնարավորություն ունենան»:

«Երբ դա արվի, վստահ եմ, նրանք կհամաձայնեն, որ պալատի իրավաբանական հանձնախումբը պետք է լսումներ սկսի», հայտարարել է կոնգրեսականը:

Ներկայացուցիչների պալատում Քուսինիչը Բուշի պաշտոնանկությունը պահանջող բանաձեւը ներկայացրել էր երկուշաբթի երեկոյան: Փաստաթղթում Բուշին մեղադրանքներ են ներկայացվում 35 հոդվածներով: Մասնավորապես պնդում են, որ Բուշը գերազանցել է նախագահական լիազորությունները, խախտել է օրենքը եւ խաբել է ժողովրդին:

Բոլոր մեղադրանքները հիմնված են վարչակազմի գործողությունների հայտնի փաստերի վրա, որոնք անցյալում արդեն ննջադատվել են հասարակության կողմից եւ լրատվամիջոցներում: «Ամբողջ աշխարհի աչքի առաջ նախագահը մարդու իրավունքները եւ օրենքի գերակայությունը մեսարերն հարգած Միացյալ Նահանգները դարձրեց այնպիսի պետություն, որտեղ միջազգային օրենքները չեն հարգվում եւ չեն կատարվում», ընդգծել է բանաձեւի հեղինակ Քուսինիչը:

Մեղադրական 35 հոդվածներից առաջինը Բուշին մեղադրում է, որ նա Պենտագոնի պետի հետ «գաղտնի խարդավանք էր ծավալել Իրաքի պատերազմի անհրաժեշտությունն արհեստականորեն հիմնավորելու նպատակով»:

Օբամայի փոխնախագահության թեկնածուների ցանկ ունի

Դեմոկրատների միասնական թեկնածու Բարաք Օբամայի օգնականները նրան ներկայացրել են 20 թեկնածուների ցանկ, որոնք, նրանց կարծիքով, կարող են փոխնախագահի պաշտոնն զբաղեցնել նախագահական ընտրություններում Օբամայի հաղթանակի դեպքում:

Դեմոկրատ սենատոր Քենթ Կոնրադը լրագրողներին հայտնել է, որ ցանկում ընդգրկված են «բարձրաստիճան պաշտոնական անձինք, նախկին օրենսդիրներ, նախկին զինվորական դեկավարներ»:

CNN հեռուստաընկերությունը փոխնախագահի պաշտոնի առավել հավանական թեկնածու է համարում նախընտրական արշավում Օբամայի մրցակիցը եղած սենատոր Հիլարի Քլինթոնին: Պաշտոնի գլխավոր հավակնորդներից են նաեւ Սենատի արտաքին գործերի հանձնախմբի նախագահ Ջոզեֆ Բայդենը, Նյու Մեքսիկոյի նահանգապետ Բիլ Ռիչարդսոնը, Կոնեկտիկուտի սենատոր Քրիս Դոդը եւ Հյուսիսային Կարոլինայի նախկին սենատոր Ջոն Էդվարդսը:

Մակքեյնը խոստանում է կրճատել հարկերը

ԱՄՆ նախագահության հանրապետական թեկնածու Ջոն Մակքեյնը խոստանում է նախագահ ընտրվելու դեպքում նվազեցնել կորպորացիաների շահութահարկը:

Հունիսի 10-ին Մակքեյնը հայտարարել է, որ ինքը մտադիր է կրճատել նաեւ միջին խավի ներկայացուցիչներից գանձվող հարկերը: Նա անհրաժեշտ է համարում վերահսկողության սակ առնել կորպորացիաների կառավարիչների եկամուտները:

Այս կապակցությամբ նախագահության դեմոկրատ թեկնածու Բարաք Օբամայի Ռոյթեր գործակալության թղթակցին հայտարարել է, որ ինքը Մակքեյնի դիրքորոշումը համարում է Ջորջ Բուշի վարչակազմի սխալ դրամավարկային քաղաքականության շարունակությունը:

Ռուսաստանի հանցաշխարհում միջինասիացիներն արդեն մրցակցում են կովկասցիների հետ

Ըստ երեւույթին Ռուսաստանում հանգրվանած միլիոնավոր միջինասիացիները ինչ-որ տեղ մեղմացնում են հակակովկասյան կրքերը: Կովկասցիների համեմատ աչքի են զարնում առաջինների ֆանտաստական գերազանցությունը եւ որակական ցածրությունը: Թեեւ մասնագիտական այդ հանրությունն առայժմ ագրեսիվություն կամ լկտիություն չի դրսեւորում եւ այս երկրում կատարում է որակավորում չպահանջող ցածրավարձ աշխատանքներ:

Սակայն կա մի հանգամանք, որը գուցե նրանց միջինասիացիների նկատմամբ դրսեւորվող ռուսների արհամարհանքի վերածմանը սեւությամբ: Տարեկան Ռուսաստան է մուտք գործում մոտ 20 միլիոն արտասահմանցի, որի գերակշիռ մասը՝ աշխատանքի որոնումներով: Բնական է, որ այդ ահռելի զանգվածը չի կարող կիրառելի դառնալ որպես աշխատուժ: Ներգաղթողների գրեթե չկարգավորվող այս հոսքն իր հետ բերում է նաեւ հանցագործությունների աճ: ՌԴ ներքին գործերի նախարարության տվյալներով, արտասահմանցիների կատարած հանցագործությունների թիվն անցյալ տարվա համեմատ ավելացել է 23,6 տոկոսով՝ կազմելով 50 հազար: Եվ այս ընդհանուր ֆոնի մեջ հետաքրքրական միտումներ են դրսեւորվում: Եթե նախկինում ներգաղթողների վերաբերյալ քրեական ամփոփագրերում առաջատարը կովկասցիներն էին, ապա այժմ եռյակում միջինասիացիներն են՝ ուզբեկներն ու տաջիկները, եւ ուկրաինացիները (ադրբեջանցիները, օրինակ, «իջել» են չորրորդ տեղը):

Այստեղ կարեւոր է նաեւ, որ կովկասցիներն արդեն «հնաբնակ են» Ռուսաստանի աշխատանքի շուկայում, կարողացել են էապես բարձրացնել իրենց թիզնեսի մակարդակն ու խուսափել «մանր-մունր» հանցագործություններից: Նրանք նաեւ խիստ սերտաճել են տեղի բյուրոկրատիայի հետ, ինչից դեռ շատ հեռու են միջինասիացիները:

Ի դեպ, հանցագործությունների աճ է նկատվում նաեւ Ռուսաստան ներգաղթած «եվրոպական» արտասահմանցիների՝ չինացիների, վիետնամցիների, թուրքերի շրջանում: Սակայն սրանք խիստ ներփակ հանրություններ են եւ օրենքի հետ նրանց բախումները եւ խիստ յուրահատուկ են:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ, Մոսկվա

Խոշոր վթար Խարթումի օդանավակայանում

Սուդանի ավիաընկերության A-310 աերոբուսը երեկ գիշեր վայրէջքի պահին վթարի է ենթարկվել մայրաքաղաք Խարթումի օդանավակայանում: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ Հորդանանից Սուդան թռած օդանավը Խարթումի օդանավակայանին մոտենալիս դուրս է եկել վայրէջքուղուց եւ բոցավառվել:

Սուդանի ոստիկանության պետ Մուհամմեդ Նաջիբի խոսքերով, օդանավը բախվել է գետնին, կիսվել եւ բոցավառվել: Նաջիբը ընդգծել է, որ աղետը տեղի է ունեցել վատ եղանակի պատճառով:

Իսկ Խարթումի օդանավակայանի տնօրեն Յուսեֆ Իբրահիմը կարծում է, որ աղետի պատճառը եղել է օդանավի անսարքությունը: Համենայն դեպս, ահաբեկչության վարկածը չի քննարկվում:

Ճշգրտված տեղեկությունների համաձայն, օդանավում եղել են 203 ուղեւոր եւ անձնակազմի 14 անդամ: Տեսուչ հայտնի է, որ 123 ուղեւորներ ողջ են մնացել: Զոհերի թիվն անցնում է 30-ից: Սուդանի հեռուստատեսությունը հաղորդել է նույնիսկ 100 զոհերի մասին, նկատի ունենալով, որ 66 ուղեւորներ համարվում են անհետ կորած:

Վատ եղանակի վարկածը առավել հավանական է. օդանավի վայրէջքի պահին Խարթումի երկնքում ուժեղ ամպրոպ է եղել: Ականատեսները պատմում են, որ օդանավն արդեն վայրէջքուղու վրա է եղել, երբ ուժգին պայթյուն է լսվել, եւ աջ շարժիչը բոցավառվել է: Կրակն արագորեն տարածվել է օդանավի մյուս մասերի վրա: Սուդանում ավիավթարները հազվագյուտ երեւույթ չեն: Այս տարվա մայիսին երկրի հարավում տեղի ունեցած ավիավթարից զոհվեց 24 մարդ, այդ թվում՝ տեղական կառավարության անդամներ: 2003-ի հուլիսին «Բոինգ-747» օդանավը ընկավ վերսլացից անմիջապես հետո, զոհվեցին օդանավում եղած բոլոր 115 անձինք:

Խաղալիկային ռոբոտ-զինվոր

Իսրայելի բանակի բարձրաստիճան պաշտոնյաները հայտարարել են, որ երկրի բանակը շուտով կհամալրվի «Գարդիան» ռոբոտով, որը զինվորի պարտականություններ է կատարելու: «Առմիգայդ» կայքէջը հաղորդում է, որ հատուկ ռոբոտը կառավարվում է հրամանատարական վահանակից, որը կարող է ավտոմեքենայի գծից բավական հեռու լինել:

Ռոբոտ-զինվորի վրա կարելի է տեղադրել տեսախցիկներ, գիշերային դիտարկման սարքեր եւ սվիչներ, ինչպես նաեւ զենք, օրինակ՝ գնդացիր:

Քաղաքում ռոբոտը շարժվում է ինքնուրույն, ըստ ծրագրված երթուղիների: Ծրագրային ապահովման շնորհիվ «Գարդիանը» ճանաչում է խոչընդոտները, ճանապարհային նշանները եւ այլն: Տեսախցիկները մշտապես սկանավորում են տարածքը եւ 360 աստիճան պտույտ են գործում:

Ռոբոտն օպերատորին հաղորդում է կասկածելի տեղամասերի մասին: Կառավարման վահանակն ունի երկու մեծ էկրան եւ կառավարման կոճակ: Օպերատորը կարող է կառավարումը իր վրա վերցնել, օգտագործելով ղեկանիվը, գազի եւ արգելակի ոտնակները:

Ռոբոտի գինը 600 հազար դոլար է, իսկ հանդերձանքի եւ ծրագրային ապահովման հետ՝ մի քանի միլիոն դոլար:

«Վահագն Հովնանյան» հիմնադրամը կնպաստի թատերարվեստի զարգացմանը

Մարտի 27-ին «Արտավազդ» մրցանակաբաշխության ժամանակ ամերիկահայ բարերար Վահագն Հովնանյանը՝ կարեւորելով թատերական փառատոների դերը, առաջարկել էր ԹԳՄ նախագահ Հակոբ Ղազանչյանին վերակենդանացնել «Սայաթ-Նովա» հիմնադրամի գործունեությունը՝ նրան տալով թատերական ուղղվածություն: Թեեւ սկզբնական շրջանում նախատեսված էր, որ հիմնադրամը հովանավորելու է միայն «Արտավազդ» մրցանակաբաշխությունը, սակայն հաշվի առնելով ժամանակակից թատերական կյանքի դժվարությունները՝ հիմնադրամը կաջակցի յուրաքանչյուր հեռանկարային առաջարկի իրականացմանը, որը կնպաստի թատրոնի զարգացմանը:

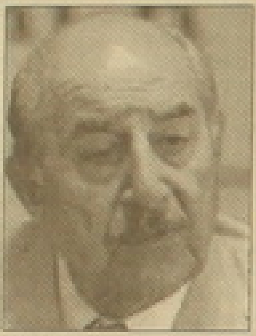

Այս առթիվ երեկ **Վահագն Հովնանյանն** ու ԹԳՄ նախագահ **Հակոբ Ղազանչյանը** հրավիրել էին մամուլի ասուլիս:

«Հիմնադրամը կվերանվանվի բարերարի անունով եւ կհովանավորի առաջին Շեքսպիրյան թատերական փառատոնը: Այն կմեկնարկի Ռոբերտ Ստուրուայի «Համլետ» ներկայացմամբ ու կեզրափակվի Մոսկվայի գեղ. թատրոնի՝ ՄԽԱԹ-ի ներկայացումներով: Երեւան կժամանեն Լիտվայի եւ Գրանդի հայտնի թատրոնախմբերը, իսկ Գյումրիում կենտրոնը կանցկացնի վարպետության դասեր: Ստեղծվել է Շեքսպիրյան փառատոների միջազգային ասոցիացիա՝ աշխարհի խոշորագույն Շեքսպիրյան փառատոների մասնակցությամբ, որի կազմակերպիչները՝ հյուրընկալվելով Երեւանում կվերակենդանացնեն շեքսպիրյան ավանդույթները», ասաց Հակոբ Ղազանչյանը, որ նաեւ ղեկավարելու է հիմնադրամի գործունեությունը:

Շուտով կկազմվի հոգաբարձուների խորհուրդ, որը զբաղվելու է ֆինանսատնտեսական հարցերով, իսկ հանձնաժողովը կարգավորելու է գեղարվեստական խնդիրները: Հիմնադրամն ունի մոտավորապես 80.000 դոլար գումար: «Վերջին 2-3 ամսվա ընթացքում հաճախ եմ այցելում թատրոն, հետեւում թատերական կյանքի զարգացմանը ու շատ տպավորված եմ: Մեր թատրոնը փայլուն ապագա խոստացող կեցվածք է ընդունել ու հիմնադրամն էլ հնարավորության սահմաններում կաջակցի», ասաց բարերարը:

«Ինչ կանի հիմնադրամը դրամատուրգիայի զարգացմանը նպաստելու գործում» հարցին Հակոբ Ղազանչյանն ասաց. «Օրական հինգ-վեց հոգի մտնում են թատրոն, թե՝ պիես եմ գրել, եկեք բեմադրենք: Բայց այդպես չպետք է լինի: Դրամատուրգները պետք է համագործակցեն բեմադրիչների ու գեղարվեստական ղեկավարների հետ՝ հասկանալու, թե ինչպիսի թեմա կարելի է արծարծել: Շատ կարեւոր կետ ենք ծրագրել՝ աջակցել հեռանկարային թատերական նախագծերը: Հովանավորել երգահանին, որ մյուսների համար երաժշտություն գրի, երգչին, դրամատուրգին: Սակայն թատրոնից դուրս աջակցել դրամատուրգիայի գործունեությանը՝ կնշանակի անիմաստ ժամանակ եւ գումար վատնել»:

Հեռուստասերիալ, թե՞ հեռուստաթատրոն

Մի քանի օր առաջ հեռուստաեթերից Հենրիկ Հովհաննիսյանի արած արտահայտությանն ի պատասխան, թե հեռուստասերիալները եկել են փոխարինելու հեռուստաթատրոններին, Հակոբ Ղազանչյանն ասաց. «Նա նաեւ հայտարարել է, թե թատրոնները մեռած են: Վերջին 10 տարվա ընթացքում նրան որեւէ թատրոնում չեն տեսել: Նա իրավունք չունի այդպիսի բաներ ասելու: Կան շատ հեռանկարային թատրոններ, ներկայացումներ: Եթե չեք գնում, նայում, գոնե մի՛ խոսեք»: Հավելելով, որ հեռուստասերիալների մակարդակը շատ ցածր է, որպեսզի համեմատականներ անցկացնեն հեռուստաթատրոնի հետ: Կարեւորելով հեռուստաթատրոնի դերը, ԹԳՄ նախագահը հանրային հեռուստատեսության հետ համատեղ մշակել է ծրագիր եւ շուտով հանդիսատեսին կներկայացնեն նոր ֆիլմեր ու հեռուստաներկայացումներ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ժիրայր Փափազեանի ինքնատիպ ներկայացումը Պէյրութի մէջ

Լիբանանի արուեստասէր հասարակութիւնը հաճոյքն ունեցաւ վերջերս վայելելու դերասան-բեմադրիչ Ժիրայր Փափազեանի ինքնատիպ մէկ ներկայացումը Պէյրութի մէջ, Մելգոնեան կրթական հաստատութեան հիմնադրութեան 80-ամեակին առիթով:

Հանդիսութիւնը կազմակերպուած էր Մելգոնեանի շրջանաւարտից միութեան կողմէ եւ կը վայելէր հովանաւորութիւնը ՀԲԸՄ-ի Լիբանանի շրջանակային հանձնաժողովին:

Այս առիթով Փարիզէն յատկապէս հրաւիրուած էր բազմավաստակ արուեստագէտը, որ նոյնպէս ՄԿՀ շրջանաւարտներէն էր:

Ցուցադրութիւնը կայացաւ ապրիլի 13-ին, Միութեան «Դեմիրճեան» կեդրոնին մէջ: Հանդիսութեան գեղարուեստական բաժինը վստահուած էր Ժիրայր Փափազեանին, որ այս առիթով յղացած եւ մշակած էր թատերական-յուշագրական յատուկ ծրագիր մը՝ մելգոնեանական յուշերով ու զուարթախոհութեամբ, մելգոնեանական բարբառով վերնագրուած՝ «Եկէք մեմէն»:

Յակառակ հանդիսութեան բանախօսական բաժնի ծանրութեան՝ գեղարուեստական բաժինը անցաւ զուարթ մթնոլորտի մէջ, կատարեալ արհեստավարժութեամբը յօրինող ու կատարող արուեստագէտին:

Յիշեալ ներկայացումը առաջինը չէր, որով Փափազեան կը ներկայանար լիբանանահայ հասարակութեան: Ան նախապէս երկու առիթներով հմայած էր լիբանանահայ հանդիսատեսը՝ առաջին անգամ ներկայացնելով «Կռահելն անհնար է» երգիծական մենելոյթներու շարքը, իսկ երկրորդ անգամ՝ «Արարատեան կայքը», երկու պարագային ալ խաղընկեր ունենալով տաղանդաւոր արուեստագիտուհի Նորա Արմանին:

Յետեւաբար Փափազեանի վերերեւումը լիբանանեան բեմին վրայ վերադարձ մըն էր դէպի այդ հայկական հին օջախը: Ժիրայր Փափազեան վարպետօրէն շաղախած էր մելգոնեանական իր յիշատակները Շահնուրէն, Թէքէեանէն եւ Շէքսփիրէն կատարուած արտասանութիւններով, որոնք այնքան հոգեհարազատ եղած են մելգոնեանցիներուն:

Ներկայացման գլխաւոր նիւթը արեւմտահայ լեզուի պահպանութեան պահանջն էր սփիւռքի մէջ: Ներկայացման սկիզբը արուեստագէտը կարծեցաւ զարմանքով ընդգծեց, որ բոլոր ունկնդիրներն ալ հայախօս էին եւ ապա յիշեց իր կարօտը հայ լեզուով կատարումներ ընելու: Արդարեւ, վերջին 25 տարիներուն ինք զրկուած էր այդ հնարաւորութենէն, փարիզեան իր գործունէութեան բերումով կատարումները եղած էին անգլերէնով ու ֆրանսերէնով:

Մէկ ժամ տեւող ներկայացման ընթացքին Փափազեան մերթ զուարճացուց, մերթ արցունքներ խլեց ներկաներէն, ոգեկոչելով այնքան թանկ յիշատակներ իր Մելգոնեանի օրերէն ու յիշեցնելով, որ այսուհետեւ նոր սերունդներ պիտի չգան այլեւս Մելգոնեանէն յիշատակներ պատմելու:

Մելգոնեանը այլեւս փակած է իր դռները, որուն համար իր վիշտը յայտնեց արուեստագէտը, միաժամանակ կատարելով խոստովանութիւն մը՝ իր աշակերտական օրերէն: Անգամ մը պատահականօրէն կոտրած էր [illegible] ապակին, եւ ընկերները թաքցնելու համար հետքերը՝ անոր կտորները նետած էին փոսի մը մէջ: Փափազեան պահ մը վարանումով հարց տուաւ, թէ արդեօք տարիներ վերջ իրմէ հաշուետուութիւն պիտի պահանջուէ՞ր այդ կոտրած ապակիին համար, ապա ինքնավստահ կերպով աւելցուց՝ ոչ, քանի որ իրմէ ետք մարդիկ եկած էին կոտրելու Մելգոնեանի բոլոր ապակիները: Փափազեան իր ներկայացումը աւարտեց հեռանալով բեմէն, երգելով Մելգոնեանի օրհներգը՝ «Փառք եւ պատիւ յաւիտեան»:

Փափազեան ապա վերադարձաւ Փարիզ, ուր հաստատուած է 1990-էն ի վեր եւ հիմնադիր անդամներէն է Իրինա Բրուքի (դուստրը յայտնի բեմադրիչ Փիթըր Բրուքի) թատերական ընկերութեան:

Փափազեան ներկայիս կը պատրաստուի ստանձնելու Սանչօ Փանչայի դերը Իրինա Բրուքի «Դոն Քիշոտ»-ի նոր բեմադրութեան մէջ յուլիսի 5-ին, Աւինիոնի թատերական փառատօնին:

Վերջին մէկ տարուան ընթացքին Փափազեան հանդէս կու գայ Շէքսփիրի «Միջամառնային երազ մը» թատերախաղին մէջ, որ դարձեալ նոր մեկնաբանութեամբ մը բեմադրուած է Իրինա Բրուքի կողմէ: Թատերախաղը անցեալ տարի սկսաւ բեմադրուիլ Աւինիոնի փառատօնին, ուրկէ անցաւ Փիթըր Բրուքի աշխարհահռչակ թատերասրահը եւ ապա շրջելով Ցիւրիխի, Քորսիկայի, Մարոքի, Յունաստանի եւ Իտալիոյ մէջ: Փափազեանի խաղարկութիւնը ջերմօրէն գնահատուած է միջազգային մամուլին կողմէ, ինչպէս՝ «Լը Ֆիգարօ», «Թելերամա», «Լը Մոնտ» եւ Անգլիոյ «Ինտիփենտընթ» թերթերէն: Թատերախաղը ցարդ բեմադրուած է 110 անգամ եւ պիտի շարունակէ բեմադրուիլ մինչեւ 2009-ի ապրիլը՝ Լոնդոնի, Մադրիդի, Մոնրէալի եւ Նիւ Եորքի մէջ:

Ի. Ծ.

Մարտիրոս Սարյանի 7 գործեր չեն հասել աճուրդի

Հունիսի 12-13-ին կայանալիք MacDougall's լոնդոնյան աճուրդի տունը պետք է վաճառքի հաներ Մարտիրոս Սարյանի 7 գործ, սակայն գործարքը կասեցվել է նախքան աճուրդը: Գործերը որպես հավաքածու ներառվել են անհայտ հավաքորդին, որն էլ նախքան աճուրդը գնել է դրանք 1,2 մլն դոլարով կամ 600 հազար ֆունտ ստեռլինգով: Բոլոր 7 գործերն էլ պատկանել են նկարչի ընտանիքին՝ 5 ժառանգներին եւ կատարված են թղթի վրա ջրաներկով ու յուղաներկով: Աշխատանքներից 5-ը գծանկար, 2-ը՝ «Արագածն ամռանը» (1922) եւ «Աշտարակի աշնանային օրը» (1954) գեղանկարներն են: Հավաքորդը վաճառվող գործերի համար առանց սակարկման վճարել է աճուրդի սահմանած առավելագույն գինը: Նկարչի ընտանիքի ենթադրությամբ, գնորդը հայ է եւ բացառված չէ, որ նշյալ հավաքածուն ժամանակ անց վերադառնա Հայաստան: Մարտիրոս Սարյանի ընտանիքի ներկայացուցիչները գոհ են գործարքից եւ վստահեցրին, որ աճուրդի դեպքում ամենեւին էլ բացառված չէ, որ բոլոր գործերը չվաճառվեին:

Բրիտանական լրատվամիջոցների տեղեկացմամբ, MacDougall's աճուրդի տանը համազոր մեկ այլ աճուրդի տուն՝ Bonhams-ը, որ երկու հեղինակավոր՝ Christie's եւ Sotheby's աճուրդներում կազմակերպում է նաեւ «ռուսական» վաճառք, հունիսի 9-ին 72 հազար դոլարով կամ 36 հազար ֆունտ ստեռլինգով վաճառել է Սարյանի Նատյուրմորտը (1916 թ.):

Ն. Պ.

Չինգիզ Այթմատով. «Մարդը խղճի շնորհիվ է մարդ դառնում»

Հունիսի 14-ը՝ սգո օր Ղրղզստանում

Երեկ «Ազգը» հաղորդեց ղրղզական եւ ռուսական գրականության դասական Չինգիզ Այթմատովի մահվան մասին (դժբախտաբար սխալ էինք նշել երկիրը, որի համար ներողություն ենք խնդրում ընթերցողներից. *խմբ.*): Ավելի ուշ ԻՆՏԵՐՖԱՔՍ գործակալությունը տեղեկացրեց, որ Ղրղզստանի նախագահ Կուրմանբեկ Բակիեւը հունիսի 14-ը հանրապետությունում ազգային սգո օր է հայտարարել:

Մայիսի 16-ին Կազանում Այթմատովին հիվանդանոց էին տարել իր «Եվ դարից երկար տեւում է օրը» վեպի վրա հիմնված ֆիլմի նկարահանումների ժամանակ: Այդ նրան «երիկամային անբավարարություն» ախտորոշմամբ տեղափոխել էին Գերմանիա, որտեղ մահացել էր հունիսի 10-ին:

Չինգիզ Այթմատովը ծնվել է 1928-ին Ղրղզստանում: 1937-ին ձերբակալվել են նրա հայրը եւ գնդակահարվել մեկ տարի անց: 1948-ին Այթմատովն ընդունվել է Ֆրունզե (այժմ Բիշքեկ) քաղաքի գյուղինստիտուտ: Դեռ ուսանողական տարիներին տեղական մամուլում սկսել է հրատարակել պատմվածքներ: «Ջամիլյա» վիպակը նրան համբավի արժանացրեց: Հետագա 20 տարիներին Այթմատովի գրած երկերը համաշխարհային ճանաչում բերեցին նրան: Դրանցում Այթմատովը բարձրացնում է հավերժական հարցեր մարդու, նրա հոգու, զգացմունքների, խղճի մասին: Ահա թե ինչ է ասում ինքը. «Խիղճը մարդկային ցեղի, գիտակցության, ոգու մեծ հարստությունն է, մեծ ժառանգությունը: Մարդը խղճի շնորհիվ է մարդ դառնում»:

Այթմատովը Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս էր, բազմաթիվ մրցանակների դափնեկիր: 1990-ից զբաղվել է դիվանագիտական աշխատանքով. նախ ԽՍՀՄ-ի, ապա Ղրղզստանի դեսպանն էր Բենիլյուքսի երկրներում: Սակայն 2008-ի մարտին առանց պատճառաբանության ազատվել էր Եվրոպայի երկրներում Ղրղզստանի դեսպանի պաշտոնից:

Պ. Բ.

Արցախյան ազատամարտի մասին պրոֆեսիոնալի վերլուծությամբ

Հայաստան եւ Արցախ այցելությունից հետո կանադացի հայտնի ռազմական պատմաբան եւ ռազմական տեսաբան, Կանադայի ռազմական հետախուզության պաշտոնաթող սպա Պատրիկ Վիլսոն Գորը հեղինակել է Արցախյան ազատամարտին նվիրված «Սա մի խեղճ երիտասարդի գանգ է. հետխորհրդային ռազմական գործողություններ Հարավային Կովկասում» գիրքը, որի շնորհանդեսն օրերս տեղի է ունեցել Կանադայում Հայաստանի դեսպանությունում: Գիրքը եզակի է, քանի որ պարունակում է արցախյան պատերազմում տեղի ունեցած ռազմական գործողությունների պրոֆեսիոնալ, անաչառ վերլուծություն:

Ն. Պ.

Որբանոցի նախկին սանի գրական գոհարը

«Այս թրիլլերը դարձել է խաղաղի խոսակցության նյութը: Գեղեցիկ եւ փայլուն կերպով հյուսված այս պատմությունը լավագույններից է, որ արկածային-առեղծվածային ժանրը կարող է ներկայացնել: «Հավհան եւ սեւ խաչը» վեպը հին ու նոր ժամանակների հրաշալի մի պատմություն է, որտեղ խորհրդավորությունը, բանսարկությունները, կրոնական խարդավանքներն ու գաղտնի մեծամտությունները միահյուսվում են այնպիսի վարպետությամբ, որ գիրքը դարձնում են եզակի եւ առանձնացնում այդ ժանրի մյուս ստեղծագործություններից», նշել է Ալան Բենոսայանը «Մելքոնյան բուքս» հրատարակչության (Մեծ Բրիտանիա) օրերս լույս ընծայած Վարդան Մելքոնյանի «Հավհան եւ սեւ խաչը» վեպի գրախոսականում:

Այդ առթիվ խմբագրությանը հասցեագրված մամլո հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ գրքի վաճառքից ստացված հասույթը ամբողջությամբ տրամադրվելու է Լիբանանում գործող «Թռչնոց բույն» որբանոցին, որտեղ «երեխաները հոգատար միջավայրում ոչ միայն հասակ են առնում, այլեւ կարողանում են դրսեւորել իրենց տաղանդը»: Գրքի հեղինակ Վարդան Մելքոնյանը այդ տաղանդավորներից մեկն է: Նրա ստորագրած օրինակներն ուղարկվելու են անվճար բոլոր նրանց, ովքեր առնվազն 23 դոլարի նվիրատվություն են անում որբանոցին, այցելելով www.havha-the-book.com կայք կամ գրելով

Melkonian Books «Childrens' Fund»

P. O. Box 528, Herts. WD3 6XN.UK

հասցեին:

Հ. Ծ.

Ռուսները արժանացան իտալացիների ճակատագրին

Ռուսաստանի հավաքականի համար Եվրոպայի առաջնությունը սկսվեց իտալացիներից կրած ջախջախիչ պարտությամբ: Եվրոպայի եւ աշխարհի առաջնությունների եզրափակիչ փուլում ռուսներն առաջին անգամ մեկ խաղում 4 գոլ բաց թողեցին: Պարտության հիմնական պատճառը պաշտպանությունում թույլ տված կոպիտ սխալներն էին, որոնցից օգտվելով էլ Դավիթ Վիլյան դարձավ հեթ-տրիկի հեղինակ, մեկ գոլ էլ խփեց Ֆաբրեգասը: Ռուսներին միայն խաղավերջում հաջողվեց «թրջել» հաշիվը Պավլյուչենկոյի հարվածի շնորհիվ, ինչը թիմին չփրկեց խայտառակությունից:

Լուիս Արագոնես (Իսպանիա)- Դավիթ Վիլյան բարձրակարգ հարձակվող է, որը գերազանց մարզավիճակում է: Մենք ձգտում էինք հակագրոհներ կազմակերպել եւ կարողացանք գոլեր խփել: Իհարկե, այս հաշիվը սեփական ուժերի նկատմամբ հավատք կամրապնդի, կօգնի հաղթողի հոգեբանության ձեւավորմանը: Հաշիվն այնքան էլ չի համապատասխանում խաղի ընթացքին: 1-0 հաշվի դեպքում կարող էինք սեփական դարպասը գոլ ընդունել: Փոխարենը մենք երկրորդ գոլը խփեցինք եւ շարունակում էինք գրոհել: Մրցակիցը բավական հզոր թիմ է, որը ֆիզիկապես հիանալի է պատրաստված: Սենան ու Ժիրկովը մեզ շատ հոգս պատճառեցին:

Գուս Հիդինգ (Ռուսաստան)- Ովքեր հանդիպումը չեն դիտել, կկարծեն, թե Իսպանիայի հավաքականը զգալի առավելություն ուներ, իսկ մենք գոլ խփելու ոչ մի հնարավորություն չենք ունեցել: Իրավիճակը վերլուծելով պետք է խոստովանել, որ թիմը փորձառու չէ եւ ինքներս էինք մեզ համար հիմնախնդիրներ ստեղծում: Մենք հիանալի էինք խաղում մինչեւ առաջին գոլը, իսկ 0-1 հաշվի ժամանակ Ժիրկովի հարվածը դիպավ ձողին: Ես հավատում էի, որ եթե 0-2 հաշվի ժամանակ գոլ խփենք, ապա հնարավորություն կունենանք հաղթելու, ինչպես դա եղել էր Անգլիայի հավաքականի հետ խաղում: Սակայն պարտվեցինք եւ պետք է դրանից դասեր քաղել: Պետք է այդպիսի սխալներ թույլ չտալ: Նման խոշոր հաշվով պարտությունից հետո դժվար է ուշքի գալ: Առջեւում երկու դժվարին մրցախաղեր են, որոնցում, անկասկած, չպետք է կրկնել այսօրվա սխալները: Իսպանիայի հավաքականը հիանալի կոլեկտիվ է, որին հաջողություն եմ ցանկանում: Տեսնենք, թե իսպանացիներն ինչպես կդրսեւորեն իրենց միջազգային մեծ փորձ ունեցող մրցակցի հետ մրցավեճում:

Հունաստանի եւ Շվեդիայի հավաքականների մրցավեճով ավարտվեց առաջնության առաջին տուրը: Մրցակիցների միջեւ կայացած 5 հանդիպումներում շվեդներին չէր հաջողվել հաղթել հույներին (3 ոչ-ոքի, 2 պարտություն): Ճիշտ է, բուքմեյքերները բարձր չէին գնահատում Եվրոպայի չեմպիոնների հաղթելու հնարավորությունը (3), իսկ շվեդների հաղթանակի համար խաղադրույքներ էին ընդունում 2,3-2,5 գործակցով: Շվեդներն արդարացրին բուքմեյքերների վստահությունը: Իբրահիմովիչի ու Հանսոնի խփած 2 գոլերի շնորհիվ Շվեդիայի հավաքականը հաղթանակով մեկնարկեց:

Կանայք ու գարեջուրը պետք է խթանեն ավստրիացիներին

Այսօր Եվրոպայի առաջնությունում 2-րդ տուրի հանդիպումները կանցկացնեն «B» խմբի թիմերը: Առաջինը մրցապայքար դուրս կգան խմբի առաջատարներ Գերմանիայի եւ Խորվաթիայի հավաքականները, որոնք հաղթանակով են մեկնարկել: Այդ խաղում հաղթողը ժամկետից շուտ կնվաճի հաջորդ փուլի ուղեգիր:

Բուքմեյքերները նախապատվությունը տալիս են գերմանացիներին: Նրանց հաղթանակը գնահատվում է 1,75 գործակցով, մինչդեռ խորվաթների հաղթելու դեպքում խաղադրույքը կկազմի 4,50: Ոչ-ոքիի համար գործակիցը 3,15 է:

Խորվաթիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սլավեն Բիլիչը, անկասկած, լավ է հիշում 10-ամյա վաղեմության հանդիպումը, երբ ինքը որպես ֆուտբոլիստ մրցեց գերմանացիների հետ: 1998-ի հուլիսի 4-ին աշխարհի առաջնության քառորդ եզրափակիչում խորվաթները 3-0 հաշվով պարտության մատնեցին գերմանացիներին եւ կիսաեզրափակիչի ուղեգիր նվաճեցին: Խորվաթներն այդ առաջնությունում հասան իրենց ամենամեծ նվաճմանը՝ դառնալով բրոնզե մրցանակակիր, իսկ Բերտի Ֆոգտսը ստիպված էր հրաժարական տալ Գերմանիայի հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնից:

Բիլիչը մասնակցել է նաեւ մրցակիցների միջեւ կայացած պաշտոնական առաջին հանդիպմանը: Դա 1996-ի Եվրոպայի առաջնության քառորդ եզրափակիչ խաղն էր, որում խորվաթները զիջեցին գերմանացիներին (1-2): Ի դեպ, այդ տարի Գերմանիայի հավաքականը վերջին՝ 3-րդ անգամ նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Խորվաթները 3-րդ անգամ են մասնակցում Եվրոպայի առաջնությանը: 1996-ին նրանք հասել են քառորդ եզրափակիչ, իսկ չորս տարի անց խմբային մրցաշարի արգելքը չեն հաղթահարել: Այսօրվա հանդիպումը մրցակիցների 8-րդ մրցախաղն է: 5 խաղում հաղթել են գերմանացիները, 1-ում՝ խորվաթները, մեկ խաղ էլ ավարտվել է ոչ-ոքի:

Գերմանիայի հավաքականի ավագ Միխայել Բալակը համոզված է, որ խորվաթների հետ խաղում իր թիմն ավելի լավ կարող է խաղալ. «Սպասվում է ավելի թեժ մրցապայքար, քան լեհերի հետ խաղում էր, քանի որ խորվաթները ցանկանում են չեմպիոն դառնալ: Մրցակիցը ակտիվ խաղ կցուցադրի՝ չխնայելով ուժերը: Մեր թիմի ուժը կայանում է նրանում, որ ֆուտբոլիստները կարողանում են ազատ գոտիներ ստեղծել եւ օգտագործել գոլային պահերը: Լեհերի հետ խաղում Լուկաս Պոդոլսկին էր, խորվաթների հետ կարող է մեկ ուրիշը լինել»:

Տուրի մյուս խաղում կմրցեն խմբի հետնապահներ Ավստրիայի եւ Լեհաստանի հավաքականները: Նրանց միջեւ կայացած նախորդ 7 հանդիպումներից 4-ը շահել են լեհերը, 3-ը՝ ավստրիացիները: Ընդ որում, լեհերը 2006-ի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի երկու խաղում էլ հաղթել են ավստրիացիներին: Բուքմեյքերները որոշ առավելությունը տալիս են լեհերին, որոնց հաղթանակը գնահատել են 2,10 գործակցով (ավստրիացիների հաղթանակը՝ 3,30): Ոչ-ոքիի համար խաղադրույքներ են ընդունվում 3 գործակցով:

Ավստրիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Յոզեֆ Հիկերսբերգերը խաղի նախօրեին դեմ գնալով իր սկզբունքներին, առաջին անգամ մարզաբազա էր հրավիրել ֆուտբոլիստների կանանց եւ ընկերուհիներին: Թե ինչպես կանդրադառնա դա ֆուտբոլիստների վրա, ցույց կտա այսօրվա հանդիպումը: Խաղին ներկա կգտնվեն երկու երկրների նախագահները: Ավստրիացիների կազմում հանդիպման են նախապատրաստվում վնասվածքից ապաքինված Էմանուել Պոգաթեցն ու Ռոլանդ Լինցը: Իսկ ավստրիական գարեջրային ֆիրմաներից մեկը խոստացել է ցմահ գարեջրով ապահովել հավաքականի բոլոր այն ֆուտբոլիստներին, ովքեր գոլի հեղինակ կդառնան Եվրոպայի առաջնությունում:

Դավիթ Վիլյան 8-րդ հեթ-տրիկի հեղինակ

Իսպանացի Դավիթ Վիլյան դարձավ Եվրոպայի ընթացիկ առաջնության առաջին հեթ-տրիկի հեղինակը: Ընդ որում, նա միակն է, որ նման հաջողության հասավ մրցաշարի առաջին տուրում:

Եվրոպայի առաջնությունների եզրափակիչ փուլում դա 8-րդ հեթ-տրիկն էր: Առաջինի հեղինակը ԳՖՀ-ի հավաքականի ֆուտբոլիստ Դիտեր Մյուլլերն է, որը 1976-ին գրավել է Հարավսլավիայի ընտրանու դարպասը: Չորս տարի անց նրա խաղընկեր Կլաուս Ալոֆսը նման հաջողության հասավ հոլանդացիների հետ խաղում: 1984-ին յուրօրինակ ռեկորդ սահմանեց ֆրանսիացի Միշել Պլատինին՝ 2-րդ եւ 3-րդ տուրերում իր օգտին հեթ-տրիկներ գրանցելով Բելգիայի եւ Հարավսլավիայի հավաքականների հետ մրցախաղերում: 1988-ին անգլիացիների դարպասը 3 գոլ է խփել հոլանդացի Մարկո վան Բաստենը, իսկ 2000-ին աչքի է ընկել մեկ այլ հոլանդացի Պատրիկ Կլյույվերտը՝ 3 անգամ խոցելով հարավսլավացիների դարպասը: Այդ տարի հեթ-տրիկի հեղինակ է դարձել նաեւ պորտուգալացի Սերժիու Կոնսեյսաուն՝ իր օգտին գրանցելով գերմանացիների դարպասը խփած բոլոր 3 գոլերը:

Մեդալների հարուստ ավարով

Քիքբոքսինգի Հայաստանի հավաքականը գերազանց մրցելույթներ ունեցավ Կրասնոդարում, որտեղ խաղարկվում էր քաղաքապետի գավաթը: Ռուսաստանի, Լիտվայի, Ուզբեկստանի, Ղազախստանի հավաքականների հետ մրցավեճում հայ մարզիկները զգալի առավելության հասան ու նվաճեցին գավաթը, որը նրանց հանձնեց Կրասնոդարի քաղաքապետը:

Մրցաշարին մասնակցած 13 մարզիկներն էլ տուն վերադարձան մեդալներով, որոնցից 12-ը դարձան հաղթողներ: Մեծահասակների մրցաշարում ոսկե մեդալի արժանացան Անդրանիկ Բաղդասարյանը (63,5 կգ), Սարգիս Կաչանյանը (51 կգ), Շահեն Գեւորգյանը (57 կգ), Գոռ Բաղդալյանը (88 կգ): Երիտասարդների մրցավեճում պատվո պատվանդանի առաջին աստիճանին կանգնեցին Մելսիկ Բաղդասարյանը (54 կգ), Արայիկ Կարապետյանը (60 կգ), Մայիս Հակոբյանը (57 կգ), Հրանտ Հայրապետյանը (54 կգ), Գոռ Դավթյանը (54 կգ), Արամ Հարությունյանը (33 կգ), Գարի Դավթյանը (54 կգ): Պատանիների մրցաշարում հաջողությունն ուղեկցեց մեր հավաքականի ամենակրտսեր մարզիկ Գոռ Ումբրիկյանին (42 կգ): Արծաթե մեդալի արժանացավ Վահե Գասպարյանը (33 կգ):

Ֆեդերացիայի նախագահ Գառնիկ Հայրապետյանը հաջողությունը պայմանավորեց հավաքականի մարզչական կազմի բեղմնավոր աշխատանքով եւ մարզիկների ֆիզիկական ու տեխնիկական բարձր պատրաստությամբ: Կրասնոդարի մրցաշարը մեր մարզիկների համար ուժերի լավ ստուգատես էր օգոստոսին Պրահայում կայանալիք աշխարհի առաջնությունից առաջ, որին հայտ էին ներկայացրել 60 երկրներ: Մեր հավաքականի կազմում առաջնությանը կմասնակցեն 19 մարզիկներ: Անցած տարի մեր քիքբոքսինգիստներից 9-ը դարձել էին աշխարհի չեմպիոն: Ֆեդերացիայի նախագահն ու մարզիչները հույս ունեն, որ մեր մարզիկներն այս տարի եւս մեդալների հարուստ ավարով տուն կվերադառնան:

Ի գիտություն լրատվամիջոցների

«Շախմատային հսկաներ» մրցաշարը երկու օրվա ընդմիջումից հետո Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնի շենքում վերսկսվում է հունիսի 12-ին: Խաղերի սկիզբը հունիսի 12-ին, 13-ին՝ ժամը 16.00-ին, հունիսի 14-ին, 15-ին՝ ժամը 18.00-ին:

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության շուրջ

Հարյուր միլիոնավոր մարդկանց դեպի իրեն գրավող եվրոպական ֆուտբոլի այս օրերին ընթացող առաջնությունը թափ է հավաքում: Արդեն հայտնի են առաջին խաղերի արդյունքներն ու անակնկալները: Թեեւ Հայաստանի հավաքականը չի մասնակցում եզրափակիչ խաղերին, սակայն հայաստանցիներս խաղերում մեր ներկայացուցիչն ունենք, ոչ խաղադաշտում, իհարկե, այլ՝ կազմակերպական հարցերում ընդգրկված: Լուսանկարում պատկերված երիտասարդը Երեւանի Զեյթուն թաղամասի բնակիչ, ավստրիական Գրաց քաղաքի համալսարանի ուսանող **Վարդան Քյուրսոյանն** է: Նա Կլագենֆուրտ քաղաքում կայացող խաղերին մասնակցող բարձրաստիճան հյուրերին դիմավորող կամավորականների թվի անդամ է տրանսպորտային հարցերի գծով: Այստեղ են լուծվում, ասենք Ֆրանց Բեկենբաուերին ինչ կարգի ավտոմեքենայով օդանավակայանից հյուրանոց, այնուհետեւ խաղադաշտ հասցնելու, Զեպ Բլատերին ինքնաթիռի շարժասանդուղքի մոտից «Լիմուզին» նստեցնելն ու նման հոգսերը:

Վարդանը պատմում է իրենց խմբի աշխատանքի ընթացքում արձանագրված յուրօրինակ մի անակնկալի մասին: Կլագենֆուրտի օդանավակայանի տրանսպորտի երկրորդ հարկում գտնվող իրենց գրասենյակում տեղեկություն է ստացվում, որ Վարշավայից ժամանող ինքնաթիռով բարձրաստիճան պատվիրակ է գալիս: Լեհաստանի հավաքականն այդ օրվա վերջին խաղ ունի, բայց բոլոր բարձրաստիճաններն արդեն ժամանել են: Հերթական անգամ նայում են ցուցակները. որեւէ մեկի այդ չվերթով չեն սպասում: Սակայն, այնուամենայնիվ, որոշում են ապահովության համար ուղեկցողներին մոտենալ. ուղեւորների մեջ որեւէ մեկը չի արտահայտվում, ոոպեսզի փորձեն ինչ-որ բան անել: Երբ գրեթե բոլոր ուղեւորներն արդեն անցնում են սահմանված տարածքը, կամավորների թիմի հետ աշխատող ազգությամբ լեհ ուսանողը գործընկերներին ցույց է տալիս ջինսով ու սպորտային վերնաշապիկով, ցելոֆանե տոպրակ ուսած մեկին՝ հանդես նրա ծանոթելով Լեհաստանի վարչապետ Դոնալդ Տուսկին: Ընդամենը 2 ժամ անց սկսվելու էր Գերմանիա-Լեհաստան խաղը, այս, եթե լեհ ֆուտբոլիստները գուշակեին, որ իրենց երկրի դիտելու է եկել հարազատ կառավարության ղեկավարը, թերեւս այլ տրամադրությամբ խաղային, 0-2 հաշվով չպարտվեին: Երեւի վարչապետն էլ մեծ սպասելիքներ չուներ երկրի հավաքականից, որ նման ծպտյալ էր ժամանել Կլագենֆուրտ:

Վարդանը նշում է, որ իրենց աշխատանքը կամավորության սկզբունքով է, ընտրվել են լեզուների իմացությամբ եւ մարզական կազմվածքով տղաներ ու աղջիկներ: Ինքը լավագույնս տիրապետում է ռուսերեն, անգլերեն եւ գերմաներեն լեզուներին, ավելացրած հարազատ հայերենը: Աշ-

խատանքի դիմաց որեւէ գումար չի նախատեսված, թերեւս միայն սնունդի ու զովացուցիչների կտրոնները, իսկ մնացած հոգսերը կամավորները լուծում են իրենց հաշվին, սկսած տրանսպորտային ծախսերից մինչեւ գիշերակացի հարցերը: Բայց անգամ նման խնդիրները չեն խանգարել, որ եվրոպական շատ երկրներում կամավորների ընտրությունն ամենայն բծախնդրությամբ կատարվի: Իրենց թիմում ընդգրկվածներ հատկապես շատ են Գերմանիայից ու Իտալիայից, կան նաեւ չեխեր, լեհեր, մասնակից կա անգամ հեռավոր Կանադայից: Միակ նվերը, որ կամավորները անվճար ստացել են ֆուտբոլի եվրոպական ֆեդերացիայից, դա ցուցադրվող «Ադիդաս» ֆիրմայի մարզագգեստների հավաքածուն է, որ ամիսներ առաջ կարվել է իրենցից յուրաքանչյուրի չափերը վերցնելու արդյունքում: Մեկ էլ, որը թերեւս ամենաթանկարժեքն է, որոշ խաղեր մարզադաշտում անվճար դիտելու հնարավորությունը: Վարդանն ասում է, որ հունիսի 10-11-ին մարզադաշտի մուտքի տոմսերը առավել մոլի ուշացած ֆուտբոլասերներն արդեն ձեռք էին բերում 600 եվրոյով, մարդիկ վճարում են այդ գումարը: Մի գեղեցիկ օր մենք էլ կվճարենք, մարզադաշտ մտնելու համար վճարի գինն չենք նայի. չէ որ դիտելու ենք եզրափակիչ փուլում հայտնված Հայաստանի հավաքականի խաղը:

Գ. Ռ.

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱՄՆ ընտրություններ. ծերուկը, թե ջահելը

ԱՄՆ-ում ընթացող նախագահական յուրահատուկ ընտրարշավը իր յուրօրինակությունն ունի: Այս տարվա առանձնահատկություններից էականն այն էր, որ Դեմոկրատական կուսակցությունից մայիսի վերջին փուլում մնացին սեւամորթ եւ կին թեկնածուներ, որոնցից հաղթությունն ԱՄՆ-ի պատմության մեջ չէր արձանագրվել: Բայց, պարզվում է, կան նաեւ ոչ քիչ թվով այլ հետաքրքրաշարժ փաստեր, որոնց հանդիպեցինք ԱՄՆ-ում 1886 թվականից լույս տեսնող «Համաշխարհային փաստեր» տեղեկատուում:

ԱՄՆ-ի մինչ այժմ ընտրված 43 նախագահները ծնվել են 50 նահանգներից կազմված այս երկրի 22 նահանգներում: Ամենանախագահածինը Վաշինգտոնի եւ Օհայոյի նահանգներն են, որ համապատասխանաբար լույս աշխարհ են եկել երկրի ապագա 7 եւ 6 նախագահները: 4-ական նախագահներ ծնվել են Մասաչուսեթսի եւ Նյու Յորքի նահանգներում. այս նահանգից ընտրված 2 նախագահներն ունեցել են Ռուզվելտ ազգանունը, առաջինը՝ Թեոդոր, երկրորդը՝ Ֆրանկլին: Հիշատակված այս 4 նահանգները իրոք նախագահածին կարելի է հռչակել, քանզի այդտեղ են ծնվել պաշտոնավարած 43 նախագահներից 21-ը: Մնացած 22-ը իրենց վաղ մանկությունն անց են կացրել 18 նահանգներում, որոնցից 4-ում ծնվել են 2-ական ապագա նախագահներ:

Հայ ընթերցողը կարող է մասամբ տարօրինակ համարել, որ, ասենք, այնպիսի հզոր նահանգներ, ինչպիսիք են Կալիֆոռնիան եւ Տեխասը, հազիվ դրանցում ծնված 1-ական նախագահներ են պարգեւել երկրին: Առաջինում է ծնվել Ռիչարդ Նիքսոնը, երկրորդում՝ Դուայթ Էյզենհաուերը, երկրորդ աշխարհամարտում եվրոպայում ամերիկյան զորքերի հրամանատարը:

Հետաքրքրական զուգորդություններ կան այսօր դեռեւս ապրող նախկին նախագահների կենսագրություններում: Նրանցից դեմոկրատ Ջիմի Քարթերը եւ հանրապետական ավագ Ջորջ Բուշը պաշտոնավարել են 1-ական շրջան եւ հիմա վայելում են իրենց 84-ամյակները: Դեմոկրատ Բիլ Քլինթոնն ու ներկայիս նախագահ, հանրապետական կրտսեր Ջորջ Բուշը պաշտոնավարել են 2-ական անգամ եւ 62-ամյաներ են:

Զուգադիպում են ԱՄՆ-ի ամենաերեց եւ համեմատաբար երիտասարդ նախորդ նախագահների եւ այդ պաշտոնին այսօրվա հավակնորդների կուսակցական պատկանելությունները: Ռոնալդ Ռեյգանը, որը հանրապետական էր, նախագահ ընտրվածներից ամենաերեցն էր, պաշտոնավարել սկսեց 69 տարեկանում. նա Իլինոյսի նահանգի ծնունդ էր: Նրա այդ տարիքը 4 տարով հիմա գերազանցող Ջոն Մակքեյնը նույնպես հանրապետական է, նույնպես Իլինոյսի ծնունդ: Ամենաերիտասարդ դեմոկրատներից մեկի, Բիլ Քլինթոնի պես երիտասարդ է նաեւ դեմոկրատների այսօրվա թեկնածու 41-ամյա Բարաք Օբաման. 2-ն էլ նույն Արկանզաս նահանգից են: Ի դեպ, հաղթանակի դեպքում դեմոկրատ Բ. Օբաման կգերազանցի ԱՄՆ-ի բոլոր ժամանակների ամենաերիտասարդ նախագահ 42-ամյա Թեոդոր Ռուզվելտի տարիքային ցուցանիշը:

ԱՄՆ-ի արդեն հիշատակված 43 նախագահներից առաջին 2-ը իրենց ֆեդերալիստ են հռչակել: Անկախության առաջին շրջանում ընտրվածներից 4-ականները միաժամանակ ներկայացրել են դեմոկրատներին ու հանրապետականներին, 4-ը՝ լիբերալ կուսակցությունը: Հանրապետական Աբրահամ Լինքոլնի սպանությունից հետո նախագահի պաշտոնը ստանձնած Էնդրյու Ջոնսոնը իրեն անկուսակցական է հայտարարել:

Տարիների կենսափորձով ընտրապայքարի ելած Ջոն Մակքեյնին, թե՞ փոփոխությունների երիտասարդական ավյունով լի Բարաք Օբամային կնախընտրեն ամերիկացիները, պարզ կդառնա տարեվերջին կայանալիք ընտրություններում: Մեր ազգի ու պետության շահերից է բխում ԱՄՆ-ում տեսնել փորձված ու հավասարակշռված նախագահի: Շատ չի մնացել մինչ այն օրը, երբ Մակքեյնը պետք է իր ընտրողներին հանձնի, որ փորձի հետ կարող է եւ եռանդ ցուցադրել, իսկ Բարաք Օբաման պարտավոր է հիմնավորել, որ երիտասարդ տարիքը խոչընդոտ չէ ԱՄՆ-ն ղեկավարելու համար. չէ՞ որ 76 տարիներ առաջ դա Թեոդոր Ռուզվելտին հաջողվել է: Բացի արդեն հիշատակվածներից, ԱՄՆ-ի նախագահներ են դարձել 14 դեմոկրատներ եւ 18 հանրապետականներ. կկրճատվի՞, թե՞ կմեծանա հանրապետական-դեմոկրատ հակամարտությունը, պարզ կդառնա աշնանը կայանալիք ընտրություններում:

ԳԵՂԱՄ ԲՅՈՒՐՈՒՆՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ

Տավուշցիները նախընտրում են Մոսկվա մեկնել Թբիլիսիով

Ներկայումս Նոյեմբերյանի տարածաշրջանի բազմաթիվ բնակիչներ Մոսկվա թռչելու համար օգտվում են ոչ թե «Արմավիայի», այլ «Վրացական ավիաուղիների» ծառայություններից: Ըստ «Նոյյան տապանի», Նոյեմբերյան քաղաքից մինչեւ Թբիլիսի 100 կմ է, իսկ մինչեւ Երեւան՝ 200: Նոյեմբերյան քաղաքի ավիատոմսերի վաճառքի կետի տվյալներով, «Արմավիայի» ինքնաթիռներով Երեւանից Մոսկվա ավիաչվերթի գինը 86 հազար 760 դրամ է, իսկ «Georgian Airlines»-ի ինքնաթիռներով Թբիլիսի-Մոսկվա չվերթի արժեքը դրամի փոխարժեքով կազմում է 66 հազար 100 դրամ: Բացի այդ, Թբիլիսիի օդանավակայանում «օդի տուրք» չի գանձվում: Ավիատոմսեր վաճառողների վկայությամբ, ամիսներ առաջ, երբ արտագնա աշխատանքի մեկնելու սեզոնն էր, գների տարբերությունն ավելի մեծ էր. վրացական ավիաընկերությամբ դեպի Մոսկվա չվերթի գինը կազմում էր 66 հազար, իսկ հայկական ավիաընկերությամբ Երեւանից՝ 119 հազար դրամ:

Մրցույթի հրավեր 061/08

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ **Դիլիջան քաղաքի «Սյունների աստիճաններ»-ի** կապիտալ վերանորոգման աշխատանքներն իրականացնելու համար:

Մրցույթի մանրամասներին կարելի է ծանոթանալ ՄԱԶԾ-ի http://www.undp.am ինտերնետային կայքից կամ գնումների բաժնից, Պետրոս Ադամյան 14 հասցեում: Դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ հեռ. 56 60 73 (ներքին) 126, ժամը 14:00-16:00-ը:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ հուլիսի 1, ժամը 17:00:

UNDP

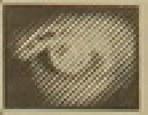

Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոնը հունիսի 13-27-ը ներկայացնում է

Քաթա Աղամեի (Գերմանիա)

«Երեւանի նկարված յուրքերը»

ցուցահանդեսը

Համադրող՝ Դավիթ Կարեյան

Բացումը՝ հունիսի 13-ին, ժ.17-ին

Դիտման ժամերը՝ երկուշաբթի-ուրբաթ՝ 11:00-17:00

շաբաթ՝ 11:00-15:00

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

2008 թ. հունիսի 27-ին, ժամը 11.00-ին ՀՀ Արարատի մարզի Ռանչպար համայնքի գյուղապետարանում տեղի կունենան հասարակական լսումներ «Մասիս եւ Սոֆյարսել» ՍՊ ընկերության [illegible] 22-14-85 հեռախոսահամարով:

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ

«Եղեգիկ» ՍՊԸ դիմել է Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին՝ ՀՀ Վայոց ձորի մարզի [illegible] համայնքում, Եղեգիս գետի վրա «Եղեգիկ» ՓՀԷԿ-ի կառուցման [illegible] գործունեության [illegible] համար:

Ք. Եղեգնաձոր, [illegible] 27, հեռ.՝ 0281-2-33-39

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 11.06.2008 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	307.26
EUR	1	ԵՎՐՈ	475.98
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	12.97
GEL	1	Վրաց. լարի	215.02

26 27 ՀՈՒՆԻՍԻ
Marriott ARMENIA YEREVAN
ԱՐՄԵՆԻԱ ՄԱՐՐԻՈԹ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐ
UITE Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միություն
Հայաստանի բանկերի միություն
Հայաստանի գործատուների (արդյունաբերողների եւ գործարարների) հանրապետական միություն

Բիզնեսի եւ տեխնոլոգիաների երկխոսություն

ՀՀ Վարչապետի բարձր հովանու ներքո | համագործակցությամբ՝ Մայքրոսոֆթ Արմ եւ Microsoft

digitecbusiness FORUM 08

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները առօրյա բիզնեսում

Հեռ.՝ (010) 546881, Բջջ.՝ (091) 248881, Էլ-փոստ՝ info@digitec.am, URL: www.digitec.am

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻՈՆ ՀՈՎԱՆԱՎՈՐՆԵՐ
ԳԼԽԱՎՈՐ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻՈՆ ՀՈՎԱՆԱՎՈՐ
MEDIASTYLE
ереван
Деловой Экспресс
168

www.azg.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 11.06.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում: Արշակունյաց 2: